Τὸ φύλλον δραχ. 2,50 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν 2 1/2 πέννες.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἐλθὲν παρασχὸν εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμὰς 100. Ἑξάμηνος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διαπιμ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4. — Ἀγγλίας καὶ ἄλλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἑξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩι 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 36ος | *Ἐν Ἀθήναις, 17 Αὐγούστου 1929* | *Ἔτος 51ον.—Ἀριθ. 37*

ALPHONSE DAUDET

Ο ΠΙΤΣΙΡΙΚΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΠΑΙΔΙΟΥ

—Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο—

Ὁ Ροζὲ ὀνομαζόταν «ἱππότικος στρατιώτης, ποὺ ἔχει διαπρέψει στὸ στάδιο τῶν ὅπλων», καὶ ὁ διορισμός του στὴ θέση, ποὺ ζητοῦσε ἦταν ἀξίωση ὅλων τῶν πολιτῶν! Καὶ στὸ τέλος ἦταν καὶ μιὰ ἀπειλή, ὄχι καὶ τόσο ξάστερη, ἀλλὰ ἀρκετὰ φανερή, ὥστε ὁ Δήμαρχος νὰ τὴν καταλάβει καὶ νὰ πάρει τὰ μέτρα του... Ἄ! δὲ χωράτευε ὁ Πιτσιρίκος —δηλαδὴ οἱ κάτοικοι τοῦ Σαρλάντ!

Γεμάτος περηφάνεια, τἄλλο πρωΐ βρῆκα τὸ φίλο μου τὸ Ροζὲ καὶ τοῦδωσα τὸ γράμμα. Τὸ διαβάσαμε μαζὶ σὲ μιὰ γωνιά, κι' ὕστερα ὁ Ροζὲ ἔφυγε κατακόκκινος ἀπὸ τὴν εὐχαρίστηση καὶ μὲ δάκρυα στὰ μάτια ἀπὸ τὴ συγκίνηση, γιὰ τὰ τόσα ἐγκώμια ποὺ τοῦ εἶχα γράψει. Τὰ διάβαζε καὶ τὸ πίστεψε στὸ τέλος κι' αὐτὸς ὁ ἴδιος ὅτι «ὁλόκληρος ὁ πληθυσμὸς» τοῦ Σαρλὰντ τοῦχε τόση ὑπόληψη!

Μοῦσφιξε τὸ χέρι καὶ μοῦ εἶπε:

— Κύριε Δανιήλ, ὁ Ροζὲ εἶν' ἕτοιμος νὰ θυσιαστεῖ γιὰ σᾶς. Ἂν σᾶς πειράξει κανεὶς μιὰ τρίχα τοῦ κεφαλιοῦ σας, δὲν ἔχετε παρὰ νὰ μοῦ τὸ πῆτε. Κομμάτια θὰ τὸν κάμω στὸ λεφτό!

Τί χαρά μου, ἀλήθεια, ποὺ εἶχα ἀποκτήσει τέτοιο φίλο!

Καὶ ποῦ νἄξερα τί ἔμελλε νὰ μάθω — καὶ νὰ πάθω — ἀργότερα!

ΙΑ'

Ὁ φίλος μου ὁ γυμναστὴς

Τὴν ἡμέρα αὐτή, στὶς 18 Φεβρουαρίου δηλαδή, τὰ παιδιὰ δὲν κατέβηκαν νὰ παίξουν στὴν αὐλή, γιατὶ τὴ νύχτα εἶχε ρίξει πολὺ χιόνι κι' ἔκανε τρομερὸ κρύο. Μόλις τελείωσε τὸ μάθημα, τὰ βάλαμε ὅλα στὴ «σάλα», νὰ κάμουν τὸ διάλειμμά τους, μὲ τὴν ἐπίβλεψη τὴ δική μου.

«Σάλα» λέγαμε ἕνα παλιὸ θάλαμο, ἰσόγειο, ποὺ χρησίμευε γιὰ γυμναστήριο, τὸν καιρό! ποὺ τὸ λύκειο ἦταν Ναυτικὴ Σχολή. Φανταστῆτε τέσσερες γυμνοὺς τοίχους μὲ μικρὰ παραθυράκια, σιδερόφρακτα, μερικὰ ἀπομεινάρια ἀπὸ γυμναστικὰ ὄργανα, κι' ἕνα κρῖκο κρεμασμένο ἀπὸ τὸ ταβάνι στὴν ἄκρη ἑνὸς σχοινιοῦ.

Τὰ παιδιὰ διασκέδαζαν πολὺ ἐκεῖ μέσα. Μερικὰ πηδοῦσαν νὰ φτάσουν τὸν κρίκο. Ἄλλα ἔτρεχαν γύρω-γύρω κι' ἄλλα κάθονταν ἥσυχα κι' ἔτρωγαν τὸ ψωμί τους, κοιτάζοντας ἀπὸ τὸ παράθυρο τὸ χιόνι, τὸ στοιβαγμένο στὴν αὐλή.

Κι' ὁ Πιτσιρίκος εἶχε καθήσει σὲ μιὰ γωνιὰ καὶ διάβαζε, δακρυσμένος, ἕνα γράμμα μὲ τόση προσοχή, ὥστε καὶ νὰ γκρέμιζαν ὅλο τὸ σχολεῖο τὰ παιδιά, πάλι δὲ θἄπερνε εἴδηση.

Εἶχα λάβει γράμμα ἀπὸ τὸν Ζάκ, μὲ γραμματόσημο σφραγισμένο στὸ Παρίσι (μάλιστα, στὸ Παρίσι!). Κι' ὁ ἀγαπημένος μου ἀδελφὸς μοῦγραφε:

«Καλέ μου Δανιήλ,

»Θὰ ξαφνιστεῖς βέβαια ἄμα λάβεις τὸ γράμμα μου, γιατὶ ποτὲ δὲ θὰ φανταζόσουν πῶς βρίσκομαι στὸ Παρίσι τώρα καὶ δεκαπέντε μέρες. Ἔφυγα ἀπὸ τὸ Λυὸν δίχως νὰ πῶ τίποτα σὲ κανένα, — ἔτσι μοῦρθε κι' ἔκαμα! Τί τὰ θές, δὲ μποροῦσα πιὰ νὰ μένω στὴ σιχαμερὴ αὐτὴ πόλη, ἰδίως ἀπὸ τότε ποὺ ἔφυγες.

«Ἄκουσέ μου νὰ σοῦ πῶ, κύριε Δανιήλ...» (Σελ. 423, στ. γ'.)

»Ἔφτασα ἐδῶ μὲ τριάντα φράγκα καὶ μὲ πέντ' ἕξη γράμματα τοῦ ἐφημέριου τοῦ Σαὶν-Νιζιέ. Εὐτυχῶς μὲ προστάτεψε ὁ Θεὸς καὶ μπῆκα γραμματικὸς ἑνὸς γέρου μαρκησίου. Ἑτοιμάζει τ' ἀπομνημονεύματά του καὶ μοῦ ὑπαγορεύει νὰ τὰ γράφω, καὶ γι' αὐτὴ τὴ δουλειὰ μοῦ δίνει ἑκατὸ φράγκα τὸ μῆνα. Δὲν εἶναι σπουδαῖος μισθός, ἀλλὰ ἐλπίζω νὰ μοῦ περισσεύει κάτι, νὰ στέλνω καὶ στὸ σπίτι κάθε τόσο.

«Ἄ, Δανιήλ μου, τί ὡραῖο αὐτὸ τὸ Παρίσι! Βρέχει κι' ἐδῶ ποῦ καὶ ποῦ, ὅπως καὶ στὸ Λυόν, ἀλλὰ εἶναι μιὰ βροχὴ ψιλὴ καὶ χαρούμενη, ἀνακατεμένη μὲ ἥλιο— τὸν ὡραιότερο ἥλιο ποὺ ἔχω ἰδεῖ ποτέ μου. Ἄλλαξα κι' ἐγὼ ὁλότελα καὶ—θὰ τὸ πιστέψεις;—δὲν κλαίω ποτὲ πιά!»

Ἐκεῖ ποὺ διάβαζα ὅμως αὐτὰ τὰ λόγια, ἀκούω ἐν' ἀμάξι νὰ στέκεται μπροστὰ στὴν πόρτα τοῦ λυκείου καὶ τὰ παιδιὰ νὰ φωνάζουν δυνατά:

—Ὁ Δήμαρχος! Ὁ Δήμαρχος!

Ἐπίσκεψη τοῦ Δημάρχου στὸ σχολεῖο πάντα σήμαινε κάτι ἐξαιρετικό. Ἐρχόταν μόλις δυὸ-τρεῖς φορὲς τὸ χρόνο καὶ πάντα τὸ θεωρούσαμε σπουδαῖο γεγονός. Ἐγὼ ὅμως τὴ στιγμὴ ἐκείνη δὲν θὰ ἔδινα σημασία σ' ὅλους τοὺς Δημάρχους τῆς Γαλλίας, γιατὶ εἶχα στὸ χέρι τὸ γράμμα τοῦ ἀγαπημένου μου τοῦ Ζάκ κι' ἤθελα μὲ κάθε τρόπο νὰ τὸ διβάσω ὡς τὸ τέλος. Ἄφισα λοιπὸν τὰ παιδιὰ νὰ παρακολουθοῦν ἀπὸ τὸ παράθυρο καὶ ξανάρχισα τὸ διάβασμά μου:

«Ἡ μαμμά ξέρεις, εἶναι τώρα μοναχή. Πρέπει νὰ τῆς γράψεις, τὄχει παράπονο.

«Ξέχασα νὰ σοῦ πῶ κάτι ποὺ θὰ σ' εὐχαριστήσει πάρα πολύ: Ἔχω δωμάτιο στὸ Καρτιὲ Λατέν, στὴ συνοικία τῶν ποιητῶν. Ἀπὸ τὸ παράθυρό μου βλέπω τὰ κεραμίδια τῶν σπιτιῶν, ὅσο φτάνει τὸ μάτι μου· τὸ κρεββάτι μου δὲν εἶναι φαρδύ, ἀλλὰ στὴν ἀνάγκη θὰ μᾶς χωροῦσε καὶ τοὺς δυό. Ὕστερα ἔχω κι' ἕνα τραπέζι, ὅπου θὰ μποροῦσες νὰ κάθεσαι νὰ γράφεις ποιήματα. Ἂν τὸ βλέπες, εἶμαι βέβαιος πὼς θἄτρεχες νἄρθεῖς νὰ μὲ βρεῖς ἐδῶ.

«Ἀγάπα με ὅπως πάντα καὶ μὴν παραδουλεύεις στὸ σχολειό, γιὰ νὰ μὴν ἀρρωστήσεις.

«Σὲ φιλῶ, ὁ ἀδελφός σου Ζάκ».

Ὁ καϋμένος ὁ Ζάκ! Ἔκλαιγα καὶ γελοῦσα μαζί. Ντρεπόμουν γιὰ τὰ καφενεῖα, τὰ μπιλιάρδα, τὶς συναναστροφὲς μὲ τοὺς ὑπαξιωματικούς. «Ντροπή! συλλογίστηκα. Τώρα πρέπει νὰ δουλέψω κι' ἐγώ, ὅπως δουλεύει ὁ Ζάκ, αὐτὸ τὸ παιδὶ μὲ τὴ μεγάλη καρδιά!»

Τὴ στιγμὴ αὐτὴ χτύπησε τὸ κουδούνι. Τὰ παιδιὰ μπῆκαν στὴ γραμμή, μιλώντας ὁλοένα γιὰ τὸ Δήμαρχο καὶ γιὰ ν' ἀμάξι του. Τὰ πῆγα ὡς τὶς τάξεις τους κι' ἑτοιμαζόμουν νἀνεβῶ στὸ δωμάτιό μου, γιὰ νὰ ξαναδιαβάσω μόνος μου τὸ γράμμα τοῦ Ζάκ.

— Κύριε Ἐσσέτ, σᾶς φωνάζουν στὸ γραφεῖο!

Στὸ γραφεῖο; Τί μ' ἤθελαν πάλι; Ὁ κλητήρας μὲ κοίταζε μὲ περίεργο τρόπο.

Ἐαφνικὰ μοῦρθε στὸ νοῦ πὼς ἤταν ἀπάνω ὁ Δήμαρχος. Νὰ μὲ ζητοῦσε αὐτός; Καὶ τί νἄθελε ἀπὸ μένα;.. Μήπως..;

Ἀλλὰ δὲν τόλμησα νὰ σκεφθῶ περισσότερα κι' ἔφτασα στὸ γραφεῖο τοῦ διευθυντῆ μὲ δυνατὸ καρδιοχτύπι.

Ὁ Δήμαρχος ἤταν ὄρθιος κι' ἄκουμποῦσε στὸ μάρμαρο τοῦ τζακιοῦ, χαμογελώντας μέσα στὶς ξανθὲς φαβορίτες του. Δίπλα του στεκόταν ταπεινὰ ὁ διευθυντής, καὶ παραπέρα στεκόταν δειλὸς καὶ σαστισμένος ὁ κ. Βιό. Μὲ τὴν πρώτη ματιά, καταλάβαινε κανεὶς ὅτι τὴ στιγμὴ ἐκείνη ὁ Δήμαρχος εἶχε τὴν κυριαρχία.

—Ὥστε ὁ κύριος εἶναι, εἶπε δείχνοντάς με, ποὺ ἀνακατεύεται σὲ δουλειὲς ποὺ δὲν τὸν ἐνδιαφέρουν, καὶ μάλιστα μὲ τόσο χαριτωμένο τρόπο;

Μιλοῦσε μὲ καθάρια καὶ εἰρωνικὴ φωνὴ καὶ μ' ἕνα ἀδιάκοπο χαμόγελο. Στὴν ἀρχὴ νόμισα πὼς ἀστειευόταν, ἀλλὰ ἐκεῖνος δὲν ἀστειευόταν...

—Ἔχω τὴν τ.μή, ἔξακολούθησε, νὰ μιλῶ στὸν κύριο Δανιὴλ Ἐσσέτ, ποὺ μὲ φοβερίζει πὼς θὰ μὲ τιμωρήσει σκληρά, ἂν δὲν διορίσω τὸ φίλο του τὸν κ. Ροζὲ διευθυντὴ τοῦ Γυμναστηρίου;

Ἀμέσως κατάλαβα! Μιλοῦσε γιὰ τὸ σχέδιο ἐπιστολῆς ποὺ εἶχα δώσει στὸ Ροζέ. Ἡ συνείδησή μου ὅμως ἐπαναστατοῦσε. Ἐγὼ δὲν εἶχα φοβερίσει κανένα, δὲν εἶχα στεῖλει γράμμα σὲ κανένα. Ὁ Ροζὲ μὲ παρακάλεσε νὰ τοῦ κάμω ἕνα σχέδιο κι' ἐγὼ τοῦ τὄκαμα. Ἤμουν ὑπεύθυνος γιὰ τὰ παρακάτω;

Ἡ σκέψη αὐτὴ μοῦδωσε θάρρος νὰ ἀπαντήσω ξάστερα στὸ Δήμαρχο:

—Ἐγὼ δὲ σᾶς φοβέρισα ποτέ, κύριε Δήμαρχε!

Εἶδα τότε νἀστράφτει μιὰ ματιὰ τοῦ διευθυντῆ, κι' ἄκουσα τὰ κλειδιὰ νὰ μουρμουρίζουν στὴ γωνιά, σὰ νἄλεγαν:

— Τί ἀναίδεια!

Ὁ Δήμαρχος δὲν ἔπαψε νὰ χαμογελᾶ. Πῆρε ἀπὸ τὸ τζάκι ἕνα γράμμα, γύρισε σὲ μένα καὶ πρόσθεσε σὰ βαριεστημένος,

—Κύριε Ἐσσέτ, μὴ μὲ κουράζετε. Τὸ γράμμα αὐτὸ δὲν εἶναι δικό σας; Ὑπογραφὴ δὲν ἔχει βέβαια (εἶναι παλιὰ μέθοδος αὐτή!) ἀλλὰ δυστυχῶς γιὰ σᾶς, ὁ κ. Βιὸ ἀναγνώρισε τὸ γραφικό σας χαρακτῆρα καὶ τὸ ὄφος σας

Ὅρμησα τότε χωρὶς νὰ τὸ θέλω γιὰ νὰ ἰδῶ ἀπὸ κοντὰ αὐτὸ τὸ χαρτί, ἀλλ' ὁ Δήμαρχος μοῦ τὄδωσε ἥσυχα-ἥσυχα.

Ἔμεινα ἀποσβολωμένος! Ἦταν τὸ ἴδιο τὸ σχέδιο ποὺ εἶχα δώσει στὸ Ροζὲ γιὰ νὰ τἀντιγράψει καὶ νὰ τὸ στείλει. Ὁ ἄθλιος εἶχε τὴν ἀσυνειδησία νὰ στείλει τὸ ἴδιο αὐτὸ σχέδιο μὲ τὸ γραφικό μου χαρακτῆρα!..

Ὁ Δήμαρχος ἤθελε νἀπολαύσει τὸ θρίαμβό του.

—Τί λέτε λοιπόν; Εἶναι δικό σας ἢ δὲν εἶναι;

Κατέβασα τὸ κεφάλι χωρὶς νἀπαντήσω. Μιὰ λέξη μποροῦσε νὰ ἐξηγήσει τὰ πράγματα καὶ νὰ ἐλαφρύνει πολὺ τὴ θέση μου. Ἀλλ' αὐτὴ τὴ λέξη δὲν θὰ τὴν ἔλεγα ποτέ. Ἤμουν βέβαιος ἐκείνη τὴ στιγμὴ ὅτι ὁ Ροζὲ δὲν τὄκαμε μὲ κακὴ πρόθεση, ἀλλὰ βαρέθηκε νὰ τ' ἀντιγράψει. Τί ἀθῶος ποῦταν τότε ὁ Πιτσιρίκος!

Ὅταν εἶδε ὁ δήμαρχος πὼς δὲν ἔδινα καμμιὰ ἀπάντηση, ἔβαλε πάλι τὸ γράμμα στὴν τσέπη του κι' εἶπε στὸ διευθυντή:

— Τώρα, κύριε διευθυντά, ξέρετε τί σᾶς μένει νὰ κάνετε!

Ὁ διευθυντὴς ἔκαμε μιὰ βαθύτατη ὑπόκλιση κι' ἀποκρίθηκε, ὅτι ὁ κ. Ἐσσὲτ δὲν μπορεῖ πιὰ νὰ μείνει στὸ σχολεῖο καὶ θἄπρεπε νὰ τὸν διώξουμε τώρ' ἀμέσως. Ἀλλὰ γιὰ νὰ μὴ γίνει σκάνδαλο στὸν τόπο, θὰ τὸν κρατήσουμε ὀκτὼ μέρες, ὥς ποὺ νὰ βροῦμε ἀντικαταστάτη του.

Ὅταν ἄκουσα τὴ λέξη «νὰ τὸν διώξουμε» ἔχασα ὅλο τὸ θάρρος μου. Χαιρέτησα ἀμίλητος καὶ βγῆκα βιαστικὰ-βιαστικά. Κλαίγοντας, ἔφτασα στὴν κάμαρά μου κι' ἔπνιξα τὰ δάκρυά μου στὸ μαντήλι μου.

Ὁ Ροζὲ μὲ περίμενε κεῖ. Μὲ πλησίασε μόλις μπῆκα καὶ μὲ ρώτησε ἀνήσυχος τί εἶχε συμβεῖ.

Ἐγὼ ἔπεσα σὲ μιὰ καρέκλα χωρὶς νἀπαντήσω.

— Κλάμματα, παιδιάτικα καμώματα! φώναξε ὁ γυμναστής. Πές μου λοιπὸν τί ἔγινε, τί σοῦ εἶπαν. Πρέπει νὰ ξέρω.

Τοῦ διηγήθηκα τότε μὲ ὅλες τὶς λεπτομέρειες ὅ,τι εἶχε συμβεῖ.

Ἐκεῖνος μ' ἄκουγε μὲ συγκίνηση ποὺ μεγάλωνε ὁλοένα. Κι' ὅταν τοῦ εἶπα ὅτι γιὰ νὰ μὴ τὸν μαρτυρήσω, ἄφισα νὰ μὲ διώξουν, μοῦδωσε τὰ χέρια του κι' εἶπε:

— Δανιήλ, ἔχεις μεγάλη καρδιά!

Τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἀκούσαμε τὸ ἀμάξι τοῦ Δημάρχου ποὺ ἔφευγε.

—Ἔχεις μεγάλη καρδιά, ἐξακολούθησε ὁ φίλος μου, πολὺ μεγάλη κι' εὐγενικὴ καρδιά! Αὐτὸ τὸ λέω καὶ τὸ φωνάζω!.. Ἀλλὰ μὴ νομίσεις πὼς θ' ἀφίσω ἐγὼ κανένα νὰ θυσιασθεῖ ὁ ἴδιος γιὰ τὴ δική μου σωτηρία!.. Μὴν κλαῖς Δανιήλ! Πηγαίνω νὰ βρῶ τὸ διευθυντή. Θὰ τοῦ μιλήσω ὅπως ἔχω χρέος καὶ θὰ ἰδεῖς ὅτι δὲ θὰ διώξει σένα, ἀλλὰ κάποιον ἄλλον...

Ἀναστέναξε βαθειὰ καὶ πῆγε πρὸς τὴν πόρτα. Ἐκεῖ κοντοστάθηκε λιγάκι κι' ὕστερα γύρισε πάλι κοντά μου.

—Ἄκουσε μόνο νὰ σοῦ πῶ κάτι πρὶν φύγω, μοῦ ψιθύρισε μὲ κάποια συγκίνηση... Ὁ Ροζὲ δὲν εἶναι μόνος του στὸν κόσμο. Ἔχει μιὰν ἄρρωστη μαννούλα, κάπου, σὲ μιὰν ἄκρη... Ἐκείνη λυπᾶμαι, τὴν ἄγια γυναίκα... Δός μου τὸ λόγο σου πὼς θὰ τῆς γράψεις δυὸ λόγια, ὅταν ἐγὼ δὲν θὰ ὑπάρχω πιά...

Τἄλεγε τόσο σοβαρά, ὥστε ἀνατρίχιασα.

— Μὰ γιὰ πές μου, τί σκοπεύεις νὰ κάμεις; ρώτησα.

Ὁ Ροζὲ δὲν ἀποκρίθηκε. Ἄνοιξε μόνο λιγάκι τὸ σακάκι του καὶ μοῦδειξε κάτι ποὺ γυάλιζε: ἕνα πιστόλι!

Ἔτρεξα καὶ τὸν ἔπιασα ἀπὸ τὸ χέρι μὲ συγκίνηση.

— Δυστυχισμένε, θὰ σκοτωθεῖς; θέλεις νὰ σκοτωθεῖς;

Ἐκεῖνος μοῦ ἀπάντησε ψυχρά:

—Ἀγαπητέ μου, ὅταν ἤμουν ἀκόμη στὸ στρατό, ἔδωσα λόγο, ὅτι ἂν καμμιὰ φορὰ ἡ τιμή μου λερωνόταν τόσο δὰ ἀπὸ καμμιὰ κακοκεφαλιά μου, θὰ τίναζα ἀμέσως τὰ μυαλά μου. Ὁ Ροζὲ ἀτιμασμένος δὲν ζεῖ! Κι' ἂν μὲ διώξουν ἀπ' ἐδῶ, καταλαβαίνεις ὅτι εἶμαι ἀτιμασμένος πιὰ στὴν κοινωνία... Σὲ πέντε λεπτά, ἴσως ὅλα θὰ ἔχουν τελειώσει...

Ἐγὼ στάθηκα ἀποφασιστικὰ μπροστὰ στὴν πόρτα.

— Ὄχι, Ροζέ, εἶπα, δὲ σ' ἀφίνω νὰ βγεῖς ἀπὸ δῶ. Καλύτερα νὰ χάσω τὴ θέση μου ἐγώ, παρὰ ἐσὺ τὴ ζωή σου.

—Ἄφισέ με νὰ κάμω τὸ καθῆκον μου! φώναξε ἐκεῖνος ἄγρια, καὶ μ' ὅλη τὴν ἀντίστασή μου, μισάνοιξε τὴν πόρτα.

Τότε κι' ἐγώ, γιὰ νὰ τὸν συγκινήσω, ἄρχισα νὰ τοῦ μιλῶ γιὰ τὴ μητέρα του, γιὰ τὴ δυστυχισμένη μητερούλα ποὺ ζοῦσε κάπου, σὲ μιὰν ἄκρη... Τοῦ εἶπα ὅτι χρωστοῦσε νὰ ζήσει γι' αὐτήν, ὅτι ἐγὼ μποροῦσα μιὰ χαρὰ νὰ βρῶ ἄλλη θέση, κι ὅτι τὸ κάτω-κάτω εἴχαμε ὀχτὼ μέρες μπροστά μας καὶ κανεὶς λόγος δὲν ἤταν νὰ πάρει ἀπὸ τώρα τέτοια τρομερὴ ἀπόφαση...

Αὐτὸ τὸ τελευταῖο τὸν ἔκανε νὰ σκεφθεῖ. Στὸ τέλος δέχτηκε ν' ἀναβάλει τὴν ἐπίσκεψή του στὸ διευθυντὴ μερικὲς μέρες, γιὰ νὰ σκεφθοῦμε καλύτερα.

Τὴ στιγμὴ ἐκείνη χτύπησε τὸ κουδούνι. Φιληθήκαμε κι' ἐγὼ κατέβηκα στὴν τάξη μου.

Τί ἔναι ὁ ἄνθρωπος! Εἶχα μπεῖ στὴν κάμαρά μου ἀπελπισμένος κι' ἔβγαινα χαρούμενος! Ὁ Πιτσιρίκος ἤταν περήφανος γιατὶ εἶχε σώσει τὴ ζωὴ ἑνὸς φίλου του!

Ὡστόσο, μόλις κάθησα στὴν ἕδρα μου, ἄρχισα νὰ γίνουμαι πάλι ἀνήσυχος. Ὁ Ροζὲ γλύτωσε ἀπὸ τὴν αὐτοκτονία. Πολὺ καλά. Ἐγὼ ὅμως τί θὰ γινόμουν ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ θὰ μὲ πετοῦσαν ἔξω ἀπὸ τὸ σχολεῖο;

Φανταζόμουν ὅτι ἡ μαμμὰ θἄκλαιγε ὅταν θὰ τὸ μάθαινε, ὁ μπαμπὰς θἄναβε ἀπὸ τὸ θυμό του. Εὐτυχῶς ἤταν ὁ Ζάκ στὸ Παρίσι, καὶ τὸ γράμμα του εἶχ' ἔρθει ἀκριβῶς ἐκεῖνο τὸ πρωΐ. Θὰ πήγαινα κοντά του κι' ὁ Θεὸς βοηθός. Σ' ἕνα Παρίσι, δὲ χάνεται κανείς!

-Ἀλλα μιὰ φριχτὴ σκέψη μὲ σταμάτησε. Γιὰ νὰ φύγω, ἤθελα χρήματα. Πρῶτα γιὰ τὰ εἰσιτήρια τῶν τραίνων, ὕστερα πενήντα ὀχτὼ φράγκα, ποὺ χρωστοῦσα στὸ θυρωρό, κι' ὅσα ἄλλα χρωστοῦσα στὸ καφενεῖο Μπαρμέτ. Ποῦ νὰ τὰ βρῶ τόσα χρήματα;

— Δὲ βαριέσαι! σκέφθηκα. Κάθουμαι καὶ στενοχωριέμαι γιὰ τόσο μικρὸ πρᾶγμα! Δὲν εἶναι δῶ ὁ Ροζέ; Ἔχει πολλὰ λεφτὰ αὐτός, ἔἶνει μαθήματα σὲ πλούσιες οἰκογένειες. Θὰ μοῦ δώσει ἀμέσως ὅ,τι τοῦ ζητήσω.

(Ἀκολουθεῖ)

ΠΑΡΑ ΠΟΛΛΕΣ ΕΥΓΕΝΕΙΕΣ...

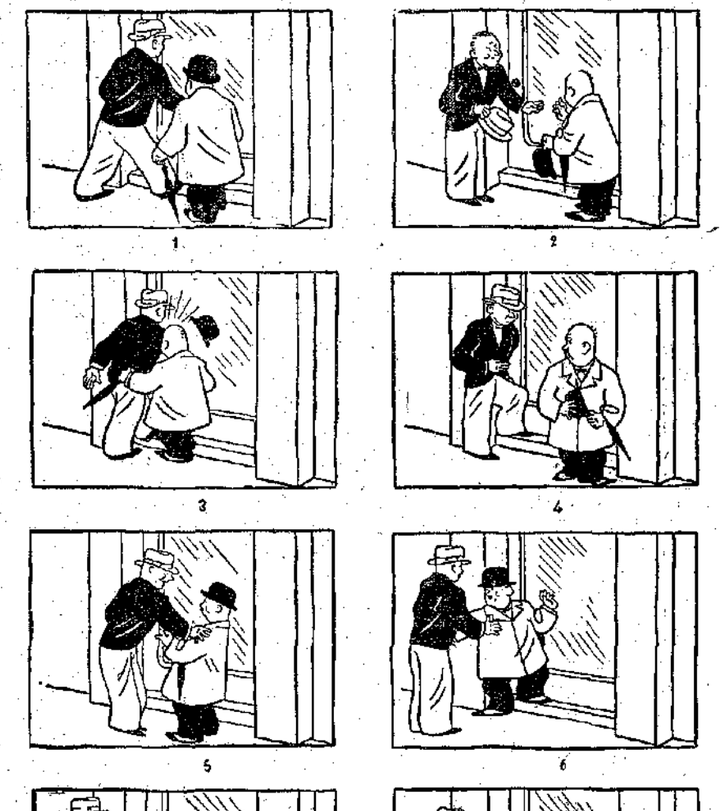

Δυὸ εὐγενέστατοι κύριοι φτάνουν συγχρόνως στὴν πόρτα ἑνὸς μαγαζιοῦ. Πλησιάζει ἡ ὥρα ποὺ θὰ κλείσῃ καὶ βιάζονται κάτι νὰ ψωνίσουν. «Ἄ, εἶν' ἀνοιχτὸ ἀκόμα; λέει ὁ πρῶτος. Ὁρίστε, κύριε, περάστε. — Ὄχι, περάστε πρῶτα σεῖς, λέει ὁ δεύτερος.—Ὄχι, ἐσεῖς θὰ περάσετε! — Σᾶς παρακαλῶ, μὴν ἐπιμένετε... — Περάστε!.. — Περάστε!» Μετὰ πολλά, ἀποφασίζουν ἐπιτέλους νὰ μποῦν... συγχρόνως κι' οἱ δυό. Φυσικά, τότε κάνουν καραμπόλα. Κι' ἀρχίζουν πάλι: «— Ἄ, παρντόν! —Ἄ, συγγνώμη!.. — Μήπως σᾶς χτύπησα; — Μήπως χτυπήσατε; — Ὄχι, τίποτα! — Ὄχι, τίποτα! — Περάστε λοιπόν! — Περάστε! — Εὐχαριστῶ!» Ἀλλὰ γυρίζοντας γιὰ νὰ μποῦν, βρίσκουν τὴν πόρτα τοῦ μαγαζιοῦ κλειστή! Ἡ ὥρα, μὲ τὶς πολλὲς εὐγένειες, εἶχε περάσει. Κι' οἱ δυὸ εὐγενέστατοι κύριοι φεύγουν ἀντίθετα μουρμουρίζοντας...

ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ ΧΑΡΜΟΣΥΝΟΣ

ΤΟ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγ. καὶ τέλος —

Ποτὲ δὲν εἶχε παίξει μαζί τους. Μόνο καμμιὰ φορὰ ἡ πλαϊνή της — αὐτὴ ἡ μεγαλοφυΐα—τὴν ἔπαιρνε νὰ παίξουν ζωγραφιές. Μὰ στὰ μισὰ θύμωνε χωρὶς αἰτία καὶ τὴν ἄφινε κι' ἔφευγε Ἡ μικρὴ δὲν παραπονιότανε. Εἶχε συνηθίσει πιὰ νὰ μένῃ μόνη της. Μόνο καμμιὰ φορὰ συλλογιζόταν γιατὶ νὰ εἶναι τόσο ξένη μέσα κεῖ, γιατὶ ὅλες τὴ βλέπουν σὰν μὲ κάποιο ἐχθρικὸ μάτι; Μήπως αὐτὴ δὲν ἦταν καλὴ μὲ ὅλες; δὲν τοὺς μοίραζε πάντα ὅ,τι τῆς ἔδαζαν ἀπὸ τὸ σπίτι στὶς τσέπες γιὰ νὰ τρώει στὸ σχολειὸ —κουλουράκια, σοκολάτες, σταφίδες— ποὺ αὐτὴ ποτὲ δὲν τἄτρωγε; Δὲν τῆς ἔσπαζαν τὰ μολύβια χωρὶς νὰ διαμαρτύρεται, δὲν τῆς ἔσκιζαν φύλλα ἀπὸ τετράδια, δὲν τῆς μελάνωναν τὰ βιβλία χωρὶς νὰ μαρτυράει ποτὲ τίποτε στὴ δασκάλα—πρᾶγμα ποὺ γινόταν πολὺ συχνὰ ἀπὸ τὶς ἄλλες; Γιατὶ νὰ τὴ θεωροῦν ὅλες τόσο ξένη; Κι' ἐπειδὴ ἦταν ἔτσι δειλὴ καὶ ἀμίλητη, δὲν εἶχε κάνει καμμιὰ ἐντύπωση στὴ δασκάλα. Μάλιστα πολλὲς φορὲς φώναζε καὶ τὴ μάλωνε γιατὶ δὲν ἔλεγε δυνατὰ τὸ μάθημα. Κι' ἀναρωτιόταν μ' ἀπορία ἡ μικρούλα, τί εἶχε κάνει σ' ὅλον αὐτὸ τὸν κόσμο καὶ τῆς φέρονταν ἔτσι; Μυστήριο . . .

. . . . . .

Κι' ἔφτασε ὁ καιρὸς τῶν διαγωνισμῶν. Καινούργιο μαρτύριο γιὰ τὸ μικρὸ κοριτσάκι. Τί ἦταν πάλι αὐτοὶ οἱ διαγωνισμοί; Δὲν εἶχε ἰδέα. Τὴν περισυνὴ χρονιὰ εἶχαν κάνει βέβαια, μὰ ἡ μικρὴ δὲν ἤξερε τί ἦταν· τὶς ἔβαλαν καὶ γράψανε κάτι σ' ἕνα τετράδιο· Τὸ εἶχε πάρει γιὰ μάθημα τῆς ἡμέρας . . .

Μὰ τώρα τοῦτο-δῶ κάτι φοβερὸ θὰ ἦταν! . . Ἄκουγε τὶς συμμαθήτριές της ν' ἀναστενάζουν καὶ νὰ στενοχωριοῦνται καὶ ν' ἀγωνιοῦν: «ἄχ, αὐτοὶ οἱ διαγωνισμοί», «πότε θὰ προλάβουμε νὰ μελετήσουμε», «ἄχ, τί θὰ μᾶς τύχει!» Ἡ μικρὴ τἄκουγε καὶ δὲν καταλάβαινε τί ἔπρεπε νὰ μελετήσει γι' αὐτοὺς «τοὺς διαγωνισμούς». Αὐτὴ πρόσεχε μονάχα καὶ διάβαζε, φυσικά, κάθε μέρα. Τώρα δὲν ἤξερε τί ἄλλο μποροῦσε νὰ κάνει. Καὶ πῆγε ἔτσι. Ἡ δασκάλα τοὺς ὑπαγόρευε τὰ διάφορα θέματα καὶ τὶς ἄφησε νὰ γράψουν. Ἡ μικρὴ ἄρχισε νὰ γράφει ὅπως νόμιζε καλά. Ἡ πλαϊνή της θριάμβευε. Εἶχε φέρει μελάνια, κασετίνες, στυπόχαρτα. Βουτοῦσε στὸ μελάνι κι' ἔγραφε πυρετωδῶς, ψιθύριζε, ἔβαζε τὸν κονδυλοφόρο στὸ κεφάλι, σιγόλεγε μερικὲς φράσεις ποὺ ἔγραφε, κι' ἔρριχνε κανένα συγκαταβατικὸ βλέμμα στὴ μικρὴ ποὺ ἔγραφε ἥσυχα καὶ κατ' εὐθεῖαν χωρὶς νὰ βγάζει ἄχνα. Μόνο μιὰ στιγμή, στὴν ἔκθεση, ποὺ ἔσβυσε δυὸ τρεῖς ἀράδες ποὺ δὲν τῆς ἄρεσαν γιὰ νὰ τὶς γράψει ἀλλιῶς, ἡ διπλανὴ τὴν κοίταξε περιφρονητικά: «τί κάνεις ἐσὺ ἐκεῖ; τί σβύνεις;» «δὲν ξέρει τί κάνει, σωστὸ κούτσουρο . . .» εἶπε στὴν ἄλλη ποὺ καθόταν κοντά της. Ἡ μικρὴ ἀπελπιζόταν, καταλάβαινε πὼς τίποτα δὲν μπορεῖ νὰ καταφέρει, μὰ τί θἄκανε; Δὲν μποροῦσε νὰ γράψει ἀλλιῶς, δὲν ἤξερε.

Καὶ ἡ πλαϊνὴ ἐξακολουθοῦσε νὰ γράφει, νὰ σημειώνει σὲ πρόχειρα, νὰ κάνει πράξεις ἀτέλειωτες. Οὔτε καταδεχόταν πιὰ νὰ κοιτάξει τὴ μικρή. Καὶ κείνη ἔγραφε ἁπλὰ καὶ ἥσυχα, καὶ δὲν καταλάβαινε γιατὶ νὰ μὴν μπορεῖ καὶ αὐτὴ νὰ γράφει ἔτσι, νὰ λογαριάζει σὲ πρόχειρα κλπ. Φαίνεται δὲ θἄξερε . . .

Τέλειωσαν καὶ οἱ διαγωνισμοὶ καὶ ἦρθαν οἱ πάφειες τῶν ἑορτῶν. Ἡ μικρὴ περίμενε μὲ τρόμο πάλι τὴ μέρα ποὺ θὰ ξανάρχιζαν τὸ σχολειό.

Μὰ κάποια μέρα συναντήθηκε μὲ δυὸ τρεῖς μεγάλες τῆς ἀνώτερης τάξης, ποὺ ἔκανε μαζὶ μὲ τὴ δικιά της τάξη μάθημα. Αὐτὲς πήγαιναν καὶ βοηθοῦσαν τὴ δασκάλα νὰ διορθώνει τὰ τετράδια. Μόλις εἶδαν τὴ μικρή, τρέξανε καταπάνω της: «Τἄμαθες; τἄμαθες; Ἄριστα πῆρες, ἄριστα σ' ὅλα τὰ μαθήματα. Ἡ κυρία Ἑλένη ἔχει νὰ τὸ κάνει. Καμμιὰ ἄλλη δὲν πῆρε ἄριστα. Ἡ ἔκθεσή σου μάλιστα ἦταν καλύτερη κι' ἀπὸ τῆς δικιάς μας τάξης τὶς ἐκθέσεις. Μπράβο!»

Ἡ μικρὴ τἄχε χαμένα ὁλότελα . . .

Ὕστερα ἀπὸ λίγες μέρες ποὺ πῆγε στὸ σχολειό, πόσο ἀλλιώτικα ἦταν τὰ πράγματα! Καλέ, ποῦ ἦταν οἱ ἀνθρωποφάγοι; Αὐτὰ τὰ καλὰ καὶ πρόσχαρα κοριτσάκια; Θέ μου, πόσο μοιάζανε μὲ τὰ περσυνά! Τρέξανε ὅλες καὶ τὴν κυκλώσανε καὶ τῆς κάνανε χίλια δυὸ κομπλιμέντα καὶ χαρές. Τὴν ἤθελε κάθε μιὰ κοντά της, τῆς δίνανε τὴν καλύτερη θέση. Ἡ πλαγινή της—αὐτὸ τὸ σοφὸ κεφάλι— ἡ κακομοίρα, τριάρι εἶχε πάρει σ' ὅλα—δὲν τὴν ἄφινε οὔτε στιγμὴ ἀπὸ κοντά της. Δὲν ἦταν πιὰ ξένη ἡ μικρούλα. Ὅλες τὴν ἀγαποῦσαν. Ἡ δασκάλα τῆς μιλοῦσε μὲ τὴ μεγαλύτερη στοργή. . . «Ἔγραψε ἔξοχα, ἔλεγε στὰ παιδάκια, χωρὶς κανένα λάθος. Καὶ ἡ ἔκθεσή της δείχνει μιὰ λεπτὴ παρατηρητικότητα, σκέψη βαθειὰ κι' αἰσθαντικότητα. Μπράβω, παιδί μου!» Ἡ μικρὴ εἶχε κατακοκκινήσει καὶ δὲν κατάλαβε πολλὰ πράματα. Μονάχα ποὺ ἔνοιωθε νὰ χύνεται γύρω της μιὰ ἀπέραντη συμπάθεια καὶ καλοσύνη. Ἡ μεγάλη της ἀντίληψη καὶ ἡ ἁπλή της ψυχὴ εἶχε πιὰ ἐπιβληθεῖ σὲ ὅλες. Μὰ ἦταν τόσο ταπεινὴ καὶ ἥσυχη, ποὺ ἐξακολουθοῦσε νὰ νομίζει τὸν ἑαυτό της μικρὸ καὶ ἀσήμαντο. Κάθησε στὴν ἴδια γωνιὰ τοῦ θρανίου κι' ἐξακολουθοῦσε νἄναι πάντα καλὴ μὲ ὅλες. Δὲν ἦταν πιὰ ξένη στὸ καινούργιο σχολειό. Τὴν εἶχαν γνωρίσει, τὴν εἶχαν καταλάβει. Τώρα πιὰ βρισκόταν σ' ἕνα φιλικὸ καὶ ἀγαπητὸ περιβάλλον.

Μὰ καὶ πάλι ἡ μικρὴ Μαρία ἔκανε πάντοτε ἐκεῖνο ποὺ αὐτὴ θαρροῦσε σωστό. καὶ καλό . . .

ΜΑΡΙΑ ΒΟΥΓΙΟΥΚΛΑΚΗ

ΠΡΑΣΙΝΟΙ ΚΑΙ ΒΕΝΕΤΟΙ

Μυθιστόρημα ὑπὸ ANDRÉ BRUYÈRE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ἀλλὰ πῶς νὰ τὸ κατορθώσουν, τὴ στιγμὴ ποὺ ὁ θεῖος Βαρνάβας ἀκούγεται νὰ λέει μὲ τὴ βροντερὴ φωνή του:

— Σουλπίκιε, φέρε τὸν καφέ!

— Θεῖε μου, τολμᾶ νὰ πῇ ἡ Μαγδαληνή, δὲν πίνουμε ποτὲ καφέ.

Ἡ Μαγδαληνὴ εἶναι ἕνα κοριτσάκι πολὺ καλομαθημένο καὶ θυμᾶται πάντα τὰ λόγια τῆς μαμμᾶς της. Ἐξακολουθεῖ λοιπὸν μὲ χαμηλὴ φωνή:

— Φαίνεται πὼς ὁ καφὲς ἐκνευρίζει τὰ μικρὰ παιδιά. Γι' αὐτὸ ὁ γιατρὸς μᾶς ἀπαγόρευσε νὰ πίνουμε, γιατ' εἴμαστε πολὺ νευρικές.

— Ὅλες οἱ γυναῖκες εἶναι νευρικές, δηλώνει ὁ θεῖος Βαρνάβας, μὲ βεβαιότητα καὶ μὲ κάποια εἰρωνεία στὴ φωνή του. Ἐγὼ ὅμως ἔχω ἕνα ριζικὸ φάρμακο γιὰ νὰ γιατρεύω τὰ νεῦρα. Λοιπὸν νὰ εἶσθε ἥσυχες. Μὲ τὴν πρώτη κρίση, θὰ σᾶς γιατρέψω μιὰ γιὰ πάντα.

Τ' ὄνομα ὅμως αὐτοῦ τοῦ φοβεροῦ γιατρικοῦ δὲν τὸ λέει ὁ θεῖος Βαρνάβας, ἀλλὰ πίνει μὲ ἡρεμία τὸν καφέ του,

Ἐντωμεταξύ, ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ τοῦ παραβάν, ἡ θειὰ-Ἀγλαΐα δίνει τὸ σημεῖο ὅτι τὸ γεῦμα τελείωσε. Ὅλοι σπρώχνουν τὶς καρέκλες τους, κι' ἑτοιμάζονται νὰ ὁρμήσουν πρὸς τὴν ἔξοδο.

—Ἔ, τί, καὶ τὶς πετσέτες σας; λέει ἡ θειὰ Ἀγλαΐα.

Κακόμοιρες πετσέτες. τσαλακωμένες καὶ πεταμένες πάνω στὶς καρέκλες! Τ' ἀγόρια τὶς μαζεύουν βαριαναστενάζοντας καὶ τὶς διπλώνουν ὅπως-ὅπως μὲ ἀδέξιες κινήσεις. Τέλος ἔγινε κι' αὐτό. Μποροῦν νὰ πᾶνε νὰ παίξουν.

— Μὴν πηγαίνετε στὸ περιβόλι, λέει ἡ θειὰ Ἀγλαΐα, ποὺ τὸ πρωϊνὸ πάθημα τὴν ἔκανε νὰ βάλῃ γνώση. Νὰ παίξετε στὴ δενδροστοιχία.

— Μὴν πηγαίνετε στὸν ἥλιο! φωνάζει ἡ Πουλχερία ἀπὸ πάνω ἀπ' τὸ κεφαλόσκαλο στὰ παιδιά, ποὺ ἀπομακρύνονται μὲ καλπασμό.

Δίχως ἄλλο κανεὶς δὲν τὴν ἀκούει. Ἡ κυρία Ἀγλαΐα πηγαίνει στὸ σαλονάκι της γιὰ ν' ἀναπαυθῇ λιγάκι. Ἡ Πουλχερία ξαναγυρίζει στὴν κουζίνα της.

Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ τοῦ παραβάν, ὁ θεῖος Βαρνάβας ἀνάβει ἕνα χοντρὸ πούρο.

— Πηγαίνετε νὰ παίξετε μὲ τὶς κούκλες σας, μικρούλες, λέει στὰ κορίτσια, καὶ πάει στὴν κάμαρά του, γιὰ ν' ἀναπαυθῇ κι' αὐτός.

Οἱ μικρὲς σὰν ἔμειναν μόνες, κοιτάχθηκαν μ' ἀμηχανία. Ὁ θεῖος Βαρνάβας εἶπε νὰ παίξουν μὲ τὶς κούκλες τους, Δὲν ξέρει ὅμως ὁ καλὸς θεῖος, ὅτι οἱ κούκλες, ἐπειδὴ ἔπιαναν πολὺν τόπο, ἔμειναν στὸ Παρίσι. Δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ πάρῃ παρὰ ἐλάχιστα πράγματα μαζί του στὸ ταξίδι, στοὺς δύσκολους αὐτοὺς καιρούς. Κι' ἔτσι κι' οἱ τρεῖς τους ἄφησαν τὶς ἀγαπημένες τους κόρες στὴν πρωτεύουσα. Αὐτὲς δὲν φοβόνταν ἀπὸ κανόνι.

— Τί νὰ παίξουμε; ρωτάει ἡ μιὰ τὴν ἄλλη.

Ὁ Σουλπίκιος, ποὺ ἔρχεται νὰ σηκώσῃ τὸ τραπέζι, τὶς βρίσκει σ' αὐτὴ τὴ δύσκολη θέση ἀκόμη.

— Πηγαίνετε νὰ παίξετε μακριά, πολὺ μακριά, τοὺς λέει. Ὅταν ὁ κύριος κοιμᾶται τὸ μεσημέρι, δὲν μπορεῖ ν' ἀκούσῃ οὔτε μιὰ μύγα ποὺ πετάει. Πηγαίνετε νὰ παίξετε στὴν δενδροστοιχία, στὴν ἀρχὴ-ἀρχή.

Τὰ κορίτσια ἀκολουθοῦν τὴ συμβουλὴ μὲ μεγάλη προθυμία κι' ἔτσι, μισὴ ὥρα μετὰ τὸ γεῦμα, οἱ ἀνεψιὲς τοῦ θείου Βαρνάβα κι' οἱ ἀνεψιοὶ τῆς θείας Ἀγλαΐας, ξαναναταμώνουν πάλι κατενθουσιασμένοι. Τί νέα εἶχαν νὰ ποῦν, καὶ τί ἐνδιαφέροντα νέα! Καὶ πρῶτα ἀπ' ὅλα τὸ γεῦμα μὲ τὰ τόσα περιστατικά.

«Ὁ ἐχθρὸς ἔρχεται! νά τος ποὺ ὁρμάει...»
(Σελ. 437, στ. β'.)

— Τύχη ποὺ τὴν εἴχατε! λένε τ' ἀγόρια. Στιφάδο καὶ ψητό!

— Πούφ! λέει ἡ Ἑλενίτσα, μᾶς εἶχαν παραγεμίσει τὰ πιάτα μας, ποὺ κοντέψαμε νὰ σκάσουμε.

— Θὰ ἤθελα πολὺ νὰ μοῦδιναν καὶ μένα ἕνα πιάτο γεμάτο φαγητὸ κι' ἂς κόντευα νὰ σκάσω, λέει ὁ Πέτρος μὲ τέτοιο παράπονο, ποὺ ὅλοι βάζουν τὰ γέλια.

— Κι' ἡ κομπόστα μὲ τὸ ρούμι! Ψυχή μου, πῶς μύριζε!

—Ἄ, αὐτὸ ναί, ἦταν πολὺ ὡραῖο, λένε κι' οἱ τρεῖς ἀδελφὲς μὲ μιὰ φωνή.

Ἴσως περισσότερο ἀπ' ὅ,τι ἔπρεπε. Φαίνεται ὅτι ὁ Σουλπίκιος ἦταν ἐξαιρετικὰ γενναιόδωρος, βάζοντας ρούμι στὴν κομπόστα, κι' ὁ θεῖος Βαρνάβας δὲν πῆγε πίσω, σερβίροντας τὰ πιάτα τῶν ἀνιψιῶν του, γιατὶ κι' οἱ τρεῖς ἀδελφούλες εἶναι ἐξαιρετικὰ ζωηρὲς καὶ φλύαρες. Δηλώνουν ὅτι εἶναι πολὺ πιὸ διασκεδαστικὸ νὰ τρέχῃ κανεὶς παρὰ νὰ παίζῃ μὲ τὶς κούκλες. Κι' ἔτσι ὁ Παῦλος προτείνει ἀμέσως ἕνα θαυμάσιο παιχνίδι.

Θὰ καταλάβουν ἐξ ἐφόδου τὸ φρούριο ἐκεῖ-κάτω. Τὸ φρούριο τὸ παρίστανε ὁ ἀριστερὸς πάγκος, μπροστὰ στὴν εἴσοδο. Οἱ μισοὶ θὰ ὑπεράσπιζαν τὸ φρούριο, οἱ ἄλλοι μισοὶ θἄκαναν τὴν ἔφοδο, κι' ἡ νίκη στοὺς ἰσχυροτέρους.

Στὴ στιγμὴ σχηματίζονται τὰ δυὸ στρατεύματα, ἀλλὰ ὄχι χωρὶς μεγάλες δυσκολίες. Τ' ἀγόρια εἶναι τέσσερα καὶ τὰ κορίτσια εἶναι μόνο τρία. Ἡ ἀλήθεια εἶναι πὼς ὁ Ζοζὸς εἶναι τόσο μικρούλης! . .

Ὁ «τόσο μικρούλης», ἀκούγοντας τὸν προσβλητικὸ αὐτὸ χαρακτηρισμό, γίνεται κατακόκκινος ἀπὸ τὸ θυμό του καὶ ἀπειλεῖ τοὺς ὑβριστές του μὲ τοὺς γρόθους του. Τώρα θὰ δοκιμάσουν ἂν ξέρῃ νὰ πολεμᾷ. Αὐτὸς δὲν φοβᾶται τίποτα. Εἶναι ἕνας ἀληθινὰ γενναῖος στρατιώτης.

Τέλος ἀποφασίζεται, τὰ δυὸ μικρότερα κορίτσια, ἡ Μαργαρίτα κι' ἡ Ἑλενίτσα, νὰ ὑπολογισθοῦν ὡς ἕνας «ἄντρας». Ὁ Παῦλος θὰ εἶναι ὁ ἀρχηγὸς τοῦ ἑνὸς στρατεύματος κι' ὁ Γιαννάκης τοῦ ἄλλου. Ἔπειτα ρίχνουν τοὺς κλήρους. Ὁ Παῦλος παίρνει δύο μόνο στρατιώτες, τὴ Μαγδαληνὴ καὶ τὸν Πέτρο. Ὁ Γιαννάκης ἀπελπισμένος βλέπει, ὅτι αὐτοῦ τοῦ ἔτυχε ὅλη ἡ «μαρίδα». Ἡ ἀλήθεια ὅμως εἶναι ὅτι οἱ στρατιῶτες του, ἐμφοροῦνται ἀπὸ ἱερὸ ἐνθουσιασμό.

—Ἔμπρός! Ἔμπρός! φωνάζουν.

Καὶ τὸ παιχνίδι ἀρχίζει. Ὁ Γιαννάκης, ἀποφασισμένος ν' ἀγωνισθῇ μέχρι θανάτου, ὀχυρώνεται πίσω ἀπὸ τὸν πάγκο, ὁ στρατός του τοποθετεῖται γύρω του καὶ συγκεντρώνει τὶς προμήθειές του. Ὁ ἐχθρὸς μπορεῖ νἄρθῃ, ἂν τοῦ βαστᾷ.

Ἔρχεται. Νά τος ποὺ ὁρμᾷ μ' ἐνθουσιασμὸ νὰ καταλάβῃ τὸ φρούριο. Ὁ στρατηγὸς κι' οἱ στρατιῶτες του, ὁπλισμένοι μὲ κλαριὰ ποὺ τἄκοψαν ἀπ' τὰ δέντρα τῆς δενδροστοιχίας, βγάζουν ἄγριες φωνὲς προσπαθώντας νὰ τρομοκρατήσουν τὴ φρουρά. Μὰ ἡ φρουρὰ ἀντιστέκεται μὲ ἀξιοθαύμαστο θάρρος. Σύννεφα ὁλόκληρα ἀπὸ ἀσφυξιογόνα ἀέρια πέφτουν πάνω στοὺς πολιορκητὲς καὶ τοὺς πνίγουν. Εἶναι ἡ ἄμμος τῆς δενδροστοιχίας ἀπὸ τὴν ὁποία οἱ πολιορκούμενοι ρίχνουν ὁλόκληρες χούφτες στοὺς ἐχθρούς. Τὰ μάτια τῶν ἐχθρῶν γεμίζουν σκόνη, τὸ στόμα τους ἐπίσης.

Κι' ἔτσι ἀποτυχαίνει ἡ πρώτη ἀπόπειρα κι' ὁ ἐχθρὸς ὑποχωρεῖ στὶς γραμμές του.

Κραυγὲς χαρᾶς χαιρετοῦν αὐτὴ τὴν νίκη. Ἡ φρουρὰ ἀλαλάζει καὶ παγηγυρίζει τὸ ἐπιτυχημένο στρατήγημα τοῦ Γιαννάκη.

— Αὐτὸ δὲν εἶναι τίμιο παιχνίδι, φωνάζει ὁ γενναῖος στρατηγός, κρυμμένος πίσω ἀπ' ἕνα δέντρο καὶ καταγανακτισμένος γιὰ τὴν ἀποτυχία του. Μποροῦσατε νὰ μᾶς στραβώσετε.

— Στὸν πόλεμο ὅλα εἶναι τίμια, ἀπαντάει ὁ Γιαννάκης.

— Κάνετε ζαβολιές! φωνάζει ἡ Μαγδαληνὴ τρίβοντας τὰ μάτια της.

— Μονάχα τὰ κορίτσια κλαῖνε, ἀπαντᾶ ἡ φρουρά

—Τὰ κορίτσια, τὰ κορίτσια, φωνάζει ὁ Ζοζὸς καὶ σκαρφαλώνει πάνω στὸν πάγκο γιὰ νὰ δείξῃ καλύτερα τὸ «ἀνδρικό» του παράστημα. Ἐγὼ ζὲν κλαίω.

(Ἀκολουθεῖ) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΕΛΑΜΠΕ ΑΚΟΜΑ

Ἄφαντη σκαφὴ καὶ νεροσυρμὴ
μὲς στ' ἀνάβαθο τ' αὐλάκι, ὅλο γλυκοὺς
γύρους κι' ὅλο θρόους ποὺ μοιάζουν στε-
[ναγμοί,
—ἄχ, τί χαρωπὸ ποὺ εἶναι ν' ἀ κ ο ῦ ς!

Ρίζα, πλοκαμὸς κάπου, φτενὴ κλωστὴ
ποὺ ἀνατρέμει μόνη της, λαφριά,
γιὰ τὸ πέρασμά σου μαρτυρᾶ,
κι' ἡ ψυχή μου τὄχε πονιαστῆ.

Κ' ἡ ψυχή μου,—ποὺ εἶναι σὰ βαθὺ
χυνόπωρο μεστὸ μοσκοβολιές,
μοσκοβολιὲς βαρειές, κι' αἰώνιες ἀντηλιές,
καὶ ποὺ διαβαίνοντας ἐδῶδε, ἔχει σταθεῖ.

Κι' ἔγινε ἄξαφνα πολὺς καὶ πιὸ ξανθὸς
ὁ ἥλιος· κ' ἔπεσε τ' ἀγέρι νὰ φυσᾷ·
κάτι ἀπὸ τοῦ Ὀχτώβρη τὰ μισὰ
πῆρε ὅλος ὁ κάμπος ὁ ἀγαθός.

Καὶ μὲς στὰ πολλὰ χορτάρια, στὰ νερό,
κ' ἀπὸ σύμπυκνη μεριὰ καὶ χαμηλή,
σὰ νὰ σπάραζε ἀθώρητο πουλὶ
μ' ὅλα τὰ πισμένα του φτερά . . .

Καὶ σεργιάνιζα στὶς ὄχθες σου καὶ στὶς ἄκρες τὴν ψυχή μου, ὅπου ποθεῖ
νὰ γευθεῖ βαθιὰ καὶ νὰ εὐφρανθεῖ.
Γιατὶ μεσουρανίς. γιατὶ μεσοστρατὶς
ἔλαμπε πιστὸς ἀκόμα ὁ Θεριστής.

ΤΕΛΛΟΣ ΑΓΡΑΣ

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ
(Ἐθνικοῦ Ἀριστείου Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν)

ΕΝΑ ΠΑΙΔΙ ΜΕ ΤΡΕΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

μὲ σκίτσα τῆς δ. ΛΙΛΑΣ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ

—Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο—

Συνηθισμένοι, βλέπετε, ἀπὸ τὴν προτυτερινή μας ζωή, ὅλο θέλαμε νὰ τριγυρίζουμε καὶ νὰ βλέπουμε. Ἔτσι εἴδαμε ὅλα τὰ περίχωρα τῆς Ἀθήνας, ὅλη αὐτὴ τὴ θαυμαστὴ Ἀττική, ποὺ εἶναι ἡ πιὸ ὄμορφη χώρα τοῦ κόσμου κι' ὅπου ἄνθισε μιὰ φορὰ ὁ μεγαλύτερος πολιτισμός.

Μιὰ Κυριακή, φτάσαμε κι' ὥς τὸ Μαραθῶνα. Εἶν' ἕνα μικρὸ χωριὸ ποὺ δὲν ἔχει βέβαια τίποτα τὸ ἀξιοθέατο. Μὰ κοντὰ στὸ χωριὸ αὐτὸ εἶναι «ὁ Τύμβος τῶν Μαραθωνομάχων», ἕν' ἁπλὸ ὕψωμα ἀπὸ χῶμα, στὸ μέρος ὅπου θάφτηκαν τότε οἱ νεκροὶ τῆς μεγάλης μάχης μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Περσῶν. Θυμηθήκαμε τὸ Μιλτιάδη, τὸ Θεμιστοκλῆ, τὸ Λεωνίδα, τὸν Εὐρυβιάδη, τὸν Κυναίγειρο, ὅλους τοὺς ἥρωες τῶν Περσικῶν πολέμων ποὺ διαβάζαμε στὴν Ἱστορία μας. Καὶ γυρίσαμε εὐχαριστημένοι ποὺ εἴδαμε κεῖ ἕνα τόσο ἔνδοξο τάφο, ποὺ ἂν ἤθελε κανεὶς νὰ στήσῃ ἀπάνω του ἕνα μαρμάρινο μνημεῖο, ἔπρεπε νὰ τὸ κάνῃ ψηλὸ ὥς τὸν οὐρανό!

Στὸ σπίτι τοῦ δικηγόρου τὰ πήγαινα καλά. Δὲν ἤμουν καθόλου δυσαρεστημένος ἀπὸ τὴν τωρινή μου ζωή. Ἐσπούδαζα, ποὺ ἦταν τὸ κυριώτερο. Εἶχα στείλει καὶ τὸν πρῶτο μου μισθὸ στοὺς δικούς μου, ποὺ ἐπιδοκίμασαν τὴν ἀπόφασή μου νἀρθῶ στὴν Ἀθήνα μετὰ τὸ θάνατο τοῦ Πανάγαρη, πάντα μὲ τὴν ἐλπίδα πὼς μποροῦσε νὰ συναντήσω μιὰ μέρα, στὸ «μεγάλο κόσμο», καὶ τὴν ἀληθινή μου οἰκογένεια. Ἂν καὶ τὴν ἐλπίδα αὐτὴ ἐγὼ δὲν τὴν εἶχα πιά, κι' εἶχα πάψει μάλιστα νὰ λέω τὴν ἱστορία μου καὶ νὰ ρωτῶ τὸν τυχόντα, ἔλπιζα ὅμως ἄλλα πράγματα, ποὺ τὰ θεωροῦσα πιὸ θετικὰ κι' ἴσως πιὸ εὔκολα. Παραδείγματος χάρη, νὰ τελειώσω τὸν Παρνασσὸ καὶ νὰ βρῶ μιὰν ἄλλη ἐργασία, ποὺ νὰ μοῦ ἐπιτρέπει νὰ πηγαίνω σχολεῖο τὴν ἡμέρα... Ὡς τότε, λογάριαζα, θἄμενα ὑπηρέτης στὸ σπίτι ἐκεῖνο· δὲν θὰ ζητοῦσα ἄλλο, ἀφοῦ κανένα παράπονο δὲν εἶχα.

Ἀλλὰ γιὰ κακή μου τύχη, — ποὺ ὕστερα φάνηκε ἀληθινὴ καλοτυχία, — μιὰ μέρα, στὸ πλούσιο ἐκεῖνο σπίτι, χάθηκε ἕνα πολύτιμο δαχτυλίδι. Τὸ εἶχε, λέει, στὰ χέρια του κι' ἔπαιζε μ' αὐτό, στὴν κάμαρα τῆς μητέρας του, τὸ μικρὸ ἀγοράκι, ὁ Δῶρος. Ἐγὼ οὔτε τὸ εἶδα, οὔτε τὸ ἤξερα. Ἐπειδὴ ὅμως ἔτυχε μιὰ στιγμὴ νὰ μπῶ στὴν κάμαρα ἐκείνη, — μὲ εἶχε φωνάξει ἡ κυρία νὰ μοῦ δώσῃ μιὰ παραγγελιά, κι' ὕστερα βγῆκε, ἀφήνοντάς με μόνο μὲ τὸ Δῶρο, — ὑποπτεύθηκαν πὼς τὸ δαχτυλίδι τὸ κλεψα ἐγώ! Γι' αὐτὸ εἶπα πὼς οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι μὲ εἶχαν πάρει γιὰ τὸ ἐξωτερικό μου, χωρὶς νὰ φροντίσουν ποτὲ νὰ μάθουν τί ἤμουν κι' ἀπὸ μέσα. Γιατί ἂν μὲ πρόσεχαν καλύτερα, — δὲ λέω νὰ ρωτοῦσαν, γιατί ποιὸς μὲ γνώριζε στὴν Ἀθήνα; — θὰ καταλάβαιναν πὼς δὲν ἤμουν ἱκανὸς νὰ κλέψω. Ἔπειτα, εἶναι ἡ ἀλήθεια, ἔλιγον καιρὸ εἶχα στὸ σπίτι τους, οὔτε δυὸ μῆνες. Ἐνῶ τὴ μαγείρισα καὶ τὴν καμαριέρα τὴν εἶχαν χρόνια καὶ ποτὲ δὲν τοὺς ἔλειψε τίποτα. Ἡ μικρὴ πάλι δὲν εἶχε μπεῖ στὴν κάμαρα καθόλου, γιατί ἀπ' τὸ πρωῒ βοηθοῦσε κάτω στὴν πλύση. Κι' ἡ ντάντά εἶχε φύγει γιὰ τὴν πατρίδα της πρὸ δύο ἡμερῶν. Ξένος δὲν εἶχε πάει κανένας. Ποιὸς λοιπὸν μποροῦσε νἄχε πάρει τὸ δαχτυλίδι ἐκεῖνο, ποὺ ἔγινε ἄφαντο ξαφνικά; Ἐγώ, ποὺ μὲ ἤξεραν τόσο λίγο καὶ ποὺ μπῆκα κιόλας στὴν κάμαρα τῆς κυρίας. Ὁ Δῶρος ὁ καϊμένος ἦταν τόσο μικρός, ποὺ δὲν ἤξερε νὰ πῇ, δὲ θυμόταν τί ἔκαμε τὸ παιχνίδι του. Ἔψαξαν παντοῦ, χάλασαν τὸν κόσμο, δὲν τὸ βρῆκαν πουθενὰ καὶ τἄβαλαν μαζί μου. Καὶ μόνο ἀπ' τὴν ἐπιμονὴ ποὺ μὲ ρωτοῦσαν ἂν εἶδα τὸ δαχτυλίδι στὰ χέρια τοῦ Δώρου, κατάλαβα πὼς ἐμένα μόνο ὑποψιάζονταν, Κι' ἡ ὑποψία αὐτὴ μὲ πείραζε τόσο, ποὺ ἀποφάσισα νὰ φύγω στὴ στιγμή.

Δὲν πρόφτασα ὅμως. Ὁ δικηγόρος εἰδοποίησε τὴν Ἀστυνομία. Κι' ἕνας χωροφύλακας ἦρθε στὸ σπίτι νὰ κάμῃ ἀνάκριση κι' ἔρευνα. Θὰ τοῦ εἶχαν πεῖ βέβαια πὼς ὁ ὑποπτος ἤμουν ἐγώ. Καὶ μένα πρῶτα-πρῶτα φώναξε ὁ χωροφύλακας, μὲ ρώτησε καί, ἀφοῦ τοῦ εἶπα πὼς οὔτε εἶδα οὔτε ξέρω, ἄρχισε νὰ μὲ ψάχνει.

Στὴν τσέπη μου βρῆκε τὸ σουγιὰ τοῦ Κυριάκου καὶ τὸ δαχτυλίδι τοῦ Πανάγαρη.

— Αὐτὸ εἶναι; ρώτησε.

—Ὄχι... δὲν εἶν' αὐτό... Μὰ πῶς βρίσκεται στὴν τσέπη τοῦ Δήμη ἕνα διαμαντένιο δαχτυλίδι;

Εἶπα τὴν ἱστορία τοῦ δαχτυλιδιοῦ. Φυσικά, τοὺς φάνηκε παραμύθι. Ἂν ἦταν δυνατὸ νὰ μοῦ τὄδωσε ἕνα φτωχὸ κοριτσάκι, γιὰ νὰ τὸ πουλήσω σὲ μιὰ ἀνάγκη μου καὶ νὰ τῆς δώσω τὰ λεφτά... ὅταν θὰ καζαντοῦσα! «Δὲ βαριέσαι! Κάπου τὄκλεψε κι' αὐτὸ σὰν τὸ ἄλλο!»

Κι' ὁ χωροφύλακας εἶπε πὼς ἔπρεπε νὰ τὸν ἀκολουθήσω στὴν Ἀστυνομία, γιὰ νὰ μὲ ἀνακρίνουν καλύτερα!

Ἔτσι ἀπὸ τὸ σπίτι ἐκεῖνο ποὺ ἑτοιμαζόμουν νὰ φύγω μονάχος, ἔφυγα μ' ἕνα χωροφύλακα, ποὺ μὲ κρατοῦσε ἀπ' τὸ γιακὰ τῆς ὡραίας μου στολῆς καὶ μ' ἔσερνε ξωπίσω του σὰν ἀγρίμι!

«Ἡ κυρία μου, τὴν πρώτη φορὰ ποὺ μὲ εἶδε μὲ τὴ στολή, εἶπε: Μοιάζει σὰν ἀρχοντόπουλο!» (Σελ. 428, στ. β'.)

9. *Σώστε με!*

Μπορεῖτε νὰ φανταστῆτε τὴν ἀγανάκτηση καὶ τὴ ντροπή μου.

Τοῦ κάκου διαμαρτυρόμουν πὼς εἶμαι ἀθῶος, τοῦ κάκου παρακαλοῦσα τὸ βάναυσο ἐκεῖνο χωροφύλακα νὰ μάφήσῃ τοὐλάχιστο ἀπ' τὸ γιακὰ καί, ἂν φοβόταν μὴν τοῦ φύγω, νὰ μὲ πιάσῃ ἀπ' τὄμπράτσο. Ἐξακολουθοῦσε νὰ μὲ σέρνῃ, νὰ μὲ φωνάζῃ κλέφτη καὶ νὰ μὲ φοβερίζει πὼς, ἂν δὲν ἔπαυα, θὰ μ' ἔδενε πιστάγκωνα.

Δὲ φοβόμουν τὴν Ἀστυνομία. Εἶχα τὴν πεποίθηση πὼς ἡ ἀνάκριση ἐκεῖ θὰ φανέρωνε τὴν ἀθωότητά μου. Θἄφερνα μάρτυρα καὶ τὸ Φάνη. Θἄγραφα καὶ στὴ Σπάρτη, νὰ μαρτυρήσῃ τὴν ἀλήθεια ἡ ἴδια ἡ Νίνα. Καὶ νὰ μὲ κρατοῦσαν τώρα, καὶ νὰ μὲ φυλάκιζαν, ὕστερα θὰ μἄφηναν... Ἀλλὰ ἐκεῖνο ποὺ δὲν μποροῦσα νὰ ὑποφέρω, ἦταν τὸ ρεζίλεμα στὸ δρόμο. Οἱ ἄνθρωποι μὲ κοίταζαν περιφρονητικὰ καὶ ρωτοῦσαν τὸ χωροφύλακα: «Τί ἔκαμε αὐτὸ τὸ παλιόπαιδο;» «Κλέφτης!» τοὺς ἀπαντοῦσε. Τί ντροπή! Ἕνα σωρὸ παιδιὰ μᾶς εἶχαν πάρει ἀπὸ πίσω καὶ μερικὰ γιουχάϊζαν. Ἀνάμεσα σ' αὐτά, — τὸ χειρότερο, — ἦταν κι' ἕνας λούστρος, συμμαθητής μου στὸν Παρνασσό, ποὺ μὲ κοίταζε μὲ χαιρεκακία... Θυμήθηκα τὸν Κρικρή, ποὺ πολλὲς φορές, στὸ χωριό μου, εἶδα νὰ τὸν σέργῃ ὁ χωροφύλακας κι' ἀπὸ πίσω τὰ μαγκόπαιδα νὰ τὸν προγκάρουν. Ἔτσι κατάντησα τώρα κι' ἐγώ;..

Ἡ Ἀστυνομία ἦταν στὴν ὁδὸν Πατησίων. Κι' ὅταν ἀπ' τὰ στενὰ βγήκαμε στὸ μεγάλο αὐτὸ δρόμο, ἡ πομπὴ μεγάλωσε. Μαζεύτηκε τόσος κόσμος ὁλόγυρά μας, ποὺ ὁ χωροφύλακας ἀναγκαζόταν νὰ σπρώχνῃ γιὰ νὰ περνάμε. Τί κακὸ ἦταν ἐκεῖνο! Πῶς ποθοῦσα νἀνοιξῃ ἡ γῆ καὶ νὰ μὲ καταπῇ!.. Ὄχι, δὲν ἤθελα τὴ ζωή μου τὴν ὥρα ἐκείνη, ποὺ ἦταν βέβαια ἡ πιὸ φοβερὴ ἀπ' ὅσες πέρασα ποτέ!

Μὲ πολὺν κόπο, ὁ χωροφύλακας κατάφερνε ν' ἀπομακρύνῃ τὸν κόσμο. Γιὰ νὰ πηγαίνουμε μάλιστα πιὸ γρήγορα, εἴχαμε κατεβεῖ ἀπὸ τὸ πεζοδρόμιο καὶ περπατούσαμε στὴν ἄκρη τοῦ δρόμου...

Μιὰ στιγμή, ἐπειδὴ περνοῦσε τὸ τράμ, ἕν' ἀμάξι ποὺ ἐρχόταν ἀπὸ πάνω, ἀντίκρυ μας, ἀναγκάστηκε νὰ σταθῇ. Ρίχνω μιὰ τυχαία ματιὰ στὸν ἄνθρωπο ποὺ ἦταν μέσα σ' ἐκεῖνο τ' ἀνοιχτὸ ἀμάξι. Καὶ γνωρίζω... τὸν Ἄγνωστο τῆς Κέρκυρας!

Περίεργο πρᾶγμα! Οὔτε ντράπηκα, οὔτε δείλιασα. Τὸ μόνο ποὺ συλλογίστηκα, ἦταν: «Νὰ ἡ σωτηρία μου!» Τινάχτηκα μὲ τέτοια δύναμη, ποὺ ἔκαμα τὸ χωροφύλακα νὰ μάφήσῃ. Κι' ὄρμησα στάμάξι μὲ ἁπλωμένα χέρια φωνάζοντας:

— Κύριε!.. Κύριε!.. σώστε με!.. Μ' ἔπιασαν γιὰ κλέφτη, χωρὶς νἆμαι!.. Πῆτε σ' αὐτὸν τὸν χωροφύλακα νὰ μάφήσῃ νὰ τὸν ἀκολουθῶ, χωρὶς νὰ μὲ σέρνῃ ἀπ' τὰ γιακὰ καὶ νὰ μὲ κάνῃ ρεζίλι στὸ δρόμο!

Μὰ κι' ὁ Ἄγνωστος μὲ γνώρισε ἀμέσως.

— Μπά! ἔκαμε. Τὸ παιδὶ ποὺ κράτησε τὸ ἀφηνιασμένο ἄλογο στὸ Γαστούρι.

— Μάλιστα, κύριε! Ἐγὼ εἶμαι! ὁ Δήμης Μυλωνᾶς!

— Καὶ τί ἔπαθες τώρα; τί σοῦ συμβαίνει;

Μὲ λίγα λόγια, διηγήθηκα τὸ πάθημά μου στὸν Ἄγνωστο καὶ τὸν παρακάλεσα πάλι νὰ μεσιτέψῃ γιὰ νὰ μὴ πομπευτῶ περισσότερο. Αὐτὸ μόνο...

— Γιὰ ἔλα δῶ! μοῦ εἶπε κεῖνος ἀφοῦ σκέφτηκε λίγο, κοιτάζοντάς με πάντα στὰ μάτια. Ἐσὺ κλέφτης; Πᾶμε στὴν Ἀστυνομία μαζί!

Μάνέβασε στάμάξι του, μ' ἔβαλε νὰ καθήσω ἀντίκρυ του, παρακάλεσε καὶ τὸ χωροφύλακα νἀρθῇ μαζί μας, καὶ σὲ δυὸ λεπτὰ ἤμαστε στὴν Ἀστυνομία.

— Κύριε Περίδη! τοῦ εἶπε ὁ Ἀστυνόμος μόλις τὸν εἶδε. Πῶς αὐτό;

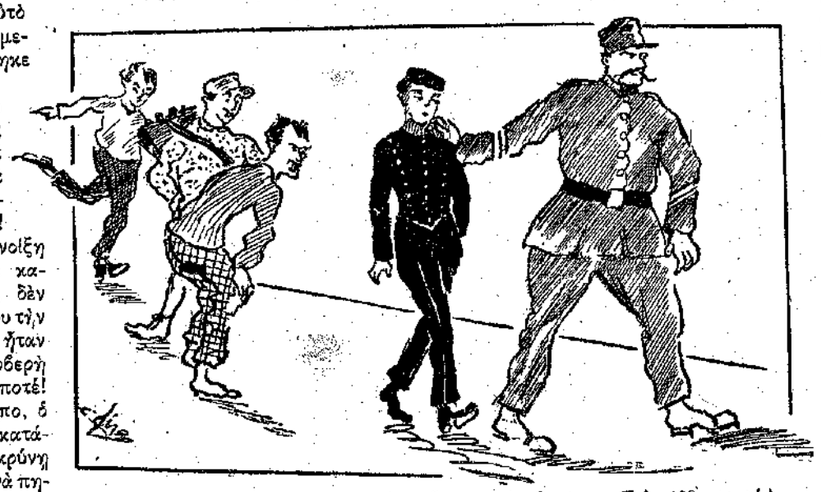

«Μὲ κρατοῦσε ἀπ' τὸ γιακὰ καὶ μ' ἔσερνε σὰν ἀγρίμι». (Σελ. 438, στ. γ'.)

— Ἐπιασα ἕνα μικρὸ κλέφτη καὶ σᾶς τὸν φέρνω, τοῦ ἀποκρίθηκε γελώντας ὁ Ἄγνωστος ποὺ ἔτσι ἔμαθα τὄνομά του.

Καὶ μὲ παρουσίασε:

— Αὐτὸς εἶναι!.. Κοιτάξτε τον καλά, σᾶς παρακαλῶ.. Σεῖς ποὺ ἔχετε πεῖρα, πιστεύετε πὼς αὐτὸ τὸ παιδὶ θἄταν ἱκανὸ νὰ κλέψῃ;..

— Πῶς τὸ πιάσατε λοιπόν;

— Τὸν ἔπιασε ὁ χωροφύλακάς σας στοῦ κυρίου Γιαλοπούλου, τοῦ δικηγόρου, ποὺ ἔχασαν ἕνα πολύτιμο δαχτυλίδι.

—Ἀ, ναί! ὁ κ. Γιαλόπουλος κατήγγειλε αὐτὴ τὴν κλοπὴ καὶ λέει πὼς ὁ μόνος ὕποπτος εἶναι ὁ μικρός του ὑπηρέτης. Αὐτὸς εἶναι;

—Ὁλόκληρος! Ἐπειδὴ ὅμως ἔτυχε νἄχω σ' αὐτὸν τὸ μικρὸ κάποια ὑποχρέωση, κι' ἐπειδὴ ἀκόμα εἶμαι βέβαιος πὼς τὸ χαμένο δαχτυλίδι δὲν τὸ πῆρε αὐτός, καταθέτω τὴν ἀξία του κι' ἂς κρατήσῃ τὰ χρήματα ὁ κ. δικηγόρος, ὥς ποὺ νὰ βρεθῇ τὸ πρᾶγμα του ἢ ὁ κλέφτης του. Ἀλλὰ νὰ μὴν ἐνοχληθῇ περισσότερο αὐτὸ τὸ παιδί.

Ὁ Ἀστυνόμος, ποὺ κατάλαβα πὼς σεβόταν πολὺ τὸν κ. Περίδη καὶ δὲν ἤθελε νὰ τὸν δυσαρεστήσῃ, μὰ χωρὶς νἄχῃ κι' αὐτὸς καμμιὰ εὐθύνη, σήκωσε τοὺς ὤμους κι' ἀποκρίθηκε:

— Τί νὰ σᾶς πῶ!.. Ἂν μοῦ κάνατε τὴ χάρη νὰ συνενοηθῆτε καλύτερα μὲ τὸν ἴδιο τὸν κ. Γιαλόπουλο;..

—Ὦ, ναί! φώναξε ὁ κ. Περίδης Τὸ προτιμῶ αὐτό. Μοῦ ἀφίνετε τὸ παιδὶ ὑπ' εὐθύνη μου, νὰ πᾶμε μαζὶ στὸν κύριό του;

— Πολὺ εὐχαρίστως!

Καὶ μὲ τὸ ἴδιο ἀμάξι, ποὺ περίμενε ἀπέξω ἀπὸ τὴν Ἀστυνομία, ὁ κ. Περίδης κι' ἐγώ, — κανένας χωροφύλακας δὲν ἤρθε μαζί μας, — πήγαμε μὲ καλπασμὸ στὴν ὁδὸν Φειδίου καὶ μπήκαμε ἴσια στὸ γραφεῖο τοῦ δικηγόρου, — στὸ γραφεῖο ἐκεῖνο ποὺ τὸ πρωΐ, γιὰ τελευταία φορά, τὸ εἶχα συγυρίσει μὲ τὰ χέρια μου...

Ὅπως ὁ Ἀστυνόμος, κι' ὁ κ. Γιαλόπουλος γνώριζε τὸν προστάτη μου, καὶ τὴν ἴδια ἔδειξε χαρούμενη ἔκπληξη ὅταν τὸν εἶδε μπροστά του:

— Πῶς αὐτό;

— Μιὰ στιγμή, μὲ συγχωρεῖτε ποὺ θὰ σᾶς ἐνοχλήσω, ἄρχισε νὰ τοῦ λέῃ ἐθθὺς ὁ κ. Περίδης· πόσο ἀξίζε, σᾶς παρακαλῶ, τὸ δαχτυλίδι ποὺ χάσατε σήμερα;

—Ἀ, ἔκαμε ὁ κύριός μου σαστισμένος· μὰ τὸ βρήκαμε πρὸ ὀλίγου!

Τὸ βρῆκαν;!.. Ἀ, τί ἀνακούφιση, τί χαρά, τί ἱκανοποίηση! Χωρὶς νὰ θέλω, σήκωσα τὸ κεφάλι ψηλά. Μὰ κεῖνη τὴ στιγμὴ οὔτε ὁ κ. Γιαλόπουλος μ' ἔβλεπε, οὔτε ὁ κ. Περίδης.

— Ἑτοιμαζόμουν μάλιστα νὰ εἰδοποιήσω τὴν Ἀστυνομία, ἐξακολούθησε ὁ πρῶτος, γιὰ νὰ μὴ βασανίζουν ἄδικα τὸν ὑπηρέτη μου, ποὺ τὸν ἔπιασαν ὡς ὕποπτο...

— Περιττό, ἀποκρίθηκε ὁ κ. Περίδης, γιατί ὁ ὑπηρέτης σας εἶν' ἐδῶ.

—Ἀ, ἦρθε; δὲν τὸν εἶδα! ἔκαμε ὁ δικηγόρος. Ναί, τὸ δαχτυλίδι βρέθηκε μέσα σ' ἕνα κουτάκι. Παίζοντας, τὸ εἶχε ρίξει κεῖ-μέσα ὁ μικρός μου καὶ δὲ θυμόταν νὰ πῇ. Ποῦ νὰ φανταστοῦμε...

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Η ΑΤΕΛΕΙΩΤΗ ΠΟΛΗ

Ἀγαπητοί μου,

Ο ΚΥΡΙΟΣ Τάκης, γιὸς παιδικοῦ μου φίλου, εἶν' ἕνα παιδὶ δεκατεσσάρω-δεκαπέντε χρονῶν. Τὸν λέω ὅμως «κύριο Τάκη», γιατ' εἶναι πολὺ ἔξυπνος, καὶ μεγαλοφέρνει στὸ ντύσιμο, στοὺς τρόπους, στὴ σκέψη καὶ στὴν ὁμιλία... Τὴν πρώτη φορὰ ποὺ ἤρθε στὴν Ἀθήνα, ἦταν τόσο μικρός, ὥστε δὲν τὴν θυμόταν καθόλου. Κι' αὐτὲς τὶς ἡμέρες ποὺ ξανάρθε, νὰ μείνῃ μὲ τοὺς γονεῖς του λίγες ἡμέρες, ἦταν σὰν νὰ τὴν πρωτόβλεπε.

Σημειώστε ὅτι ὁ κύριος Τάκης πέρασε τὰ παιδικά του χρόνια σὲ ὡραῖες πόλεις,—πρῶτα στὸ Ἀργοστόλι, ἔπειτα στὴν Κέρκυρα,—κι' ἕνα καλοκαίρι μάλιστα πῆγε καὶ στὴν Εὐρώπη. Ἔτσι ἡ Ἀθήνα δὲν τοῦκανε τὴν κατάπληξη ἐκείνη ποὺ κάνει στὰ ἐπαρχιωτάκια, ὅταν πρωτόρχουνται δῶ ἀπὸ τὴν κωμόπολη ἢ τὸ χωριό. Ὁ κύριος Τάκης δὲν τὰ σάστισε καθόλου μπροστὰ στὴν πολυκοσμία, τὴν κίνηση, τὰ μέγαρα, τοὺς μεγάλους δρόμους καὶ τἀμέτρητα αὐτοκίνητα τῆς πρωτεύουσάς μας. Ἀπεναντίας, ὅλα αὐτὰ τὰ εἶδε μὲ τὴν ἀδιαφορία τοῦ ἀνθρώπου ποὺ τἄχει συνειθισμένα. Καὶ μιὰ μέρα ποὺ τὸν ρώτησα πῶς τοῦ φάνηκε ἡ Ἀθήνα, ἔκαμε μιὰ γριμάτσα ποὺ δὲν ἔδειχνε κανένα ἐνθουσιασμό.

— Πῶς; τοῦ εἶπα δὲν σοῦ ἀρέσει;..

— Δὲν ξέρω, μοῦ ἀποκρίθηκε. Μπορεῖ νὰ μᾶρέσῃ, ὅταν θὰ τὴν ξαναΐδῶ... τελειωμένη.

—Ἀ, ὥστε σοῦ φάνηκε ἀτέλειωτη;

— Φυσικά! Ὅπου πήγα, ὅπου πέρασα, εἶδα νὰ φτιάνουν. Ἐδῶ σπίτια, ἐκεῖ δρόμους, ἐκεῖ πεζοδρόμια, ἐκεῖ ἠλεκτρικά, ἐκεῖ γραμμὲς τοῦ τράμ... Παντοῦ σκόνταφτα, παντοῦ ἔπρεπε νὰ ὑπερπηδῶ ἢ νὰ παρακάμπτω ἐμπόδια: πέτρες, ξύλα, σύρματα, μηχανές, λάκκους, χαντάκια, χώματα.. Ἠμπορῶ νὰ σᾶς πῶ πὼς δὲν εἶδα οὔτ' ἕνα δρόμο τελειωμένο, ἕτοιμο, καθαρό. Ὅπου δὲν φτιάνουν τὸ πεζοδρόμιο, μπαλώνουν τὴν ἄσφαλτο· κι' ὅπου δὲν μπαλώνουν τὴν ἄσφαλτο, φτιάνουν τὸ πεζοδρόμιο. Ἐπίσης δὲν εἶδα οὔτ' ἕνα δρόμο ποὺ νἄχῃ τὰ κτίριά του σωστά. Καὶ στοὺς πιὸ κεντρικούς, ἡ σειρὰ κόβεται ἀπὸ οἰκόπεδα, μάντρες ἢ παλιὰ ἑτοιμόρροπα σπιτάκια, ποὺ σήμερ' αὔριο βέβαια θἀνοικοδομηθοῦν. Ἀφίνω τὰ γιαπιὰ ποὺ ἀναστατώνουν καὶ τοὺς πιὸ κεντρικούς, τοὺς πιὸ παλιοὺς δρόμους. Ἂν πῆτε δὰ καὶ γιὰ τἀπόκεντρα, τὰ περίχωρα, τὰ προάστεια, τοὺς συνοικισμούς, ὦ, ἐκεῖ πιὰ βλέπει κανεὶς πὼς δὲν εἶναι τελειωμένη οὔτε ἡ ρυμοτομία! Πῶς θέλετε λοιπὸν νὰ σᾶς πῶ ἂν μ' ἀρέσῃ μιὰ πόλη ποὺ τώρα μόλις γίνεται; Ἀφῆστε νὰ τελειώσῃ...

— Καὶ δὲν μπορεῖς νὰ τὴ φανταστῇς... πῶς θὰ εἶναι τελειωμένη; τὸν ρώτησα.

— Ναί, μοῦ ἀποκρίθηκε, τὴ φαντάζομαι... Καὶ δὲ λέω, ὡραία θὰ εἶναι. Προπάντων μεγάλη. Ἀλλά... ζῆσε, Μαῦρε μου, νὰ φᾷς τριφύλλι! Πόσα χρόνια θὰ περάσουν γιὰ νὰ γίνῃ κι' ἡ Ἀθήνα μιὰ πόλη τελειωμένη, ἀποκρυσταλλωμένη, σὰν τὶς εὐρωπαϊκές..

— Ἐσὺ πότε θὰ ξανάρθῃς;

— Ἀ, τώρα θἀργήσω. Θὰ βγάλω φέτο τὴν Δ' τοῦ Γυμνασίου στὴν Κέρκυρα, κι' ἀπὸ κεῖ θὰ πάω νὰ σπουδάσω στὴν Εὐρώπη... Ὥστε δὲν λογαριάζω νὰ ξαναρθῶ ἐδῶ πρὶν ἀπὸ ἐφτὰ-ὀχτὼ χρόνια.., Ἔ, λέτε νὰ εἶναι τελειωμένη ὥς τότε ἡ Ἀθήνα σας;

— Δὲν τὸ πιστεύω...

— Οὔτ' ἐγώ... Θὰ χρειαστοῦν χρόνια καὶ χρόνια...

—Ὄχι λιγότερα ἴσως ἀπ' ὅσα χρειάστηκαν γιὰ κάθε πόλη ἀπ' αὐτὲς ποὺ εἶδες τελειωμένες... Συλλογίσθηκες, ἀλήθεια, ποτὲ πόσα χρόνια χρειάστηκε γιὰ νὰ τελειώσῃ, — ἂς ἀφήσουμε τώρα τὶς Εὐρώπες σου,—ἡ Κέρκυρα;

— Ὤ, πολλά...

— Πολλὰ βέβαια! Κι' ἂν ὑποθέσουμε πὼς ἄρχισε νὰ γίνεται ἀπὸ τότε ποὺ τὴν πῆραν οἱ Βενετοί, —γιατί αὐτοὶ τῆς ἔδωσαν τὴ μορφὴ ποὺ διατηρεῖ ἀκόμα, —εἶναι πέντε ὁλάκεροι αἰῶνες!

— Ναί, ἀπὸ τὰ 1400 ἀπάνω κάτω...

— Ἀπὸ τότε ὅμως ποὺ ἄρχισε νὰ γίνεται ἡ Ἀθήνα, ἡ Ἀθήνα αὐτὴ ποὺ βγῆκε ἀπὸ τὴ μικρὴ τουρκόπολη τοῦ 21, δὲν εἶναι παρὰ μόνο ἑκατὸ χρόνια. Βλέπεις λοιπὸν πὼς γιὰ τὴν ἡλικία της, εἶναι καὶ πολὺ προχωρημένη. Νά, σὰν καὶ σένα, ποὺ δὲν εἶσαι ἀκόμα δεκαπέντε χρονῶν, κι' ὅμως εἶσαι... ὁ κύριος Τάκης!

Γέλασε, κολακευμένος, καὶ ψιθύρισε:

— Ἀλήθεια, οἱ μικροὶ πρέπει νὰ κρίνουνται μ' ἐπιείκεια...

— Ἀκριβῶς! μ' αὐτὴ τὴν ἐπιείκεια πρέπει νὰ κριθῇ κι' ἡ Ἀθήνα, ἡ νέα δηλαδὴ Ἀθήνα, ποὺ δὲν ἔκλεισε ἀκόμα τὸν αἰῶνα της. Κι' ἂν σ' ἕναν αἰῶνα ἔφτασε ὥς ἐδῶ ποὺ τὴ βλέπεις, φαντάσου τί μπορεῖ νὰ εἶναι, ὅταν θἄχῃ τὴν ἡλικία τῆς Κέρκυρας!

—Ἔχετε δίκιο. Ἂν καὶ νομίζω, πὼς στὴν ἐποχή μας ἄνθρωποι καὶ πόλεις μεγαλώνουν πιὸ γρήγορα...

— Σωστό. Ξέρεις ὅμως ὅτι μιὰ πόλη, —καὶ σ' αὐτὸ διαφέρει ἀπὸ ἕναν ἄνθρωπο,—δὲν τελειώνει ποτέ; Ὁ ἄνθρωπος, σὲ μιὰν ὁρισμένη ἡλικία, φτάνει στὴ μεγαλύτερή του ἀνάπτυξη καὶ σταματᾷ. Γιὰ τὴν πόλη ὅμως τέτοια ὡρισμένη ἡλικία δὲν ὑπάρχει. Ὅσο ζῇ αὐτή, ὅλο μεγαλώνει, ἢ τοὐλάχιστο ὅλο ἀλλάζει, ὅλο γίνεται. Τὰ παλιὰ σπίτια ξαναχτίζουνται, οἱ παλιοὶ δρόμοι ξαναστρώνουνται. Πάντα θὰ βλέπῃς κάπου ἕνα γιαπί, μιὰ φασαρία, μιὰν ἀναστάτωση. Πόλη τελειωμένη δὲν ὑπάρχει! Μὲ τὴ διαφορὰ ὅτι στὶς παλιὲς πόλεις, ὅπως στὴν Κέρκυρα, οἱ ἀλλαγὲς εἶναι λιγοστές· ἐνῷ στὶς νέες, ὅπως στὴν Ἀθήνα, δὲν μπορεῖς νὰ βρῇς οὔτ' ἕνα δρόμο μὲ τὴν ὁριστική, τὴν τελειοτική του μορφή.

—Ὁπωσδήποτε, σ' αὐτὴ τὴν περίοδο τῆς ζωῆς της, μιὰ πόλη δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι τόσο εὐχάριστη γιὰ κατοικία. Ἐγὼ τοὐλάχιστο δὲν θἄθελα νὰ μείνω ἐδῶ. Προτιμῶ τὴν Κέρκυρά μου...

— Καὶ τὴν Εὐρώπη σου, τὸ ξέρω. Ἀλλὰ ποιὸς μπορεῖ, φίλε μου, νὰ κατοικεῖ ὅπου θέλει;.. Καθένας ὅπου βρέθηκε!.. Ὀρεβοὐάρ!

Σᾶς ἀσπάζομαι **ΦΑΙΔΩΝ**

ΤΟ ΓΡΑΜΜΑ

ΑΙΝΙΓΜΑ

Θἄθελε κάνα δυὸ ὧρες νὰ βασιλέψῃ ὁ ἥλιος, ὅταν ὁ Μηνᾶς, ὁ ταχυδρόμος τοῦ χωριοῦ, χτύπησε τὴν πόρτα τῆς κυρὰ-Φροσούλας, ποὺ κάπου μιὰ βδομάδα τώρα βρισκόταν στὸ στρῶμα, βαρειά, ἄρρωστη.

Ὁ Μανώλης ἦταν τὸ μόνο παιδὶ ποὺ τῆς ἀπόμεινε ὕστερα ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ ἄντρα της, γιὰ παρηγοριὰ στὴ πολυβασανισμένη χήρα, ποὺ γρήγορα τὴν πλάκωσαν οἱ θλίψεις καὶ τὰ γηρατειά. Ὅταν ἦταν κι' οἱ δυὸ μαζί, ζοῦσαν εὐτυχισμένοι. Ὁ ἕνας γιὰ τὸν ἄλλον. Μὰ ἔλα ποὺ ἡ σκληρὴ τύχη φθόνησε τὴν εὐτυχία τους ἐκείνη κι' ἤρθαν μέρες μαῦρες, θλιβερές...

Ὁ Μανώλης πῆγε στὸν πόλεμο, τὰ χτηματάκια τους δὲν ἔφερναν ἱκανοποιητικὴ ἀπόδοση, κι' ἡ κυρὰ-Φροσούλα ἔμενε κλεισμένη στὸ σπιτάκι της, κλαίγοντας τὴ μοίρα της καὶ τὸ ρίζικό της.

Ὅλα γύρω τῆς φαινόνταν ψεύτικα, μάταια...

Δὲν εἶχε πιὰ καμμιὰ ἐλπίδα παρὰ στὸν Μανώλη. Ἂν γύριζε αὐτός, ὅλα θὰ διορθώνονταν. Αὐτὸς εἶχε μείνῃ μονάχα ἀπ' ὅλα τἄλλα της παιδιὰ καὶ θαρροῦσε πὼς ἦταν ἡ ψυχή της. Γιαὐτὸ τώρα ποὺ ἦταν μακρυά της, ἔνιωθε ἕνα πένθος, ἕνα πόνο μεγάλο νὰ φωλιάζῃ στὴ φτωχή της καρδιά.

Ἡ ζωὴ τῆς φαινόταν σὰν ἕνα ποτάμι ποὺ τρέχει βιαστικά, σπάζοντας ἐδῶ κι' ἐκεῖ πάνω στὰ βράχια, γιὰ νἀνακατευθῇ μὲ τὰ θολὰ νερὰ τῆς θάλασσας.

Τέτοιες θλιβερὲς σκέψεις στριφογύριζαν μὲς στὸ μυαλό της, ὅταν ἄκουσε νὰ χτυπᾷ ἡ πόρτα.

Σηκώθηκε τρικλίζοντας κι' ἄνοιξε.

—Ἕνα γράμμα, κυρὰ-Φροσούλα, τῆς

φώναξε ὁ ταχυδρόμος· ὁ Θεὸς νὰ δώσῃ καλὲς εἰδήσεις!

Ἡ Κυρὰ-Φροσούλα δὲν ἀπάντησε, παρὰ κούνησε θλιβερὰ τὸ κεφάλι, κάνοντας τὸ σταυρό της. Ἡ καρδιά της ἄρχισε νὰ χτυπᾷ δυνατά, ἐνῶ ἕνας κόμπος τὴν ἔπνιγε στὸ λαιμὸ καὶ δὲν τὴν ἄφινε νὰ μιλήσῃ. Πῆρε μὲ λαχτάρα τὸ γράμμα στὰ τρεμάμενα χέρια της, τὸ φίλησε, τὄβρεξε μὲ τὰ δάκρυά της καὶ μουρμούρισε:

—Μιὰ χάρη, κυρ-Μηνᾶ. Κάνε τὸν κόπο νὰ μοῦ τὸ διαβάσῃς.

Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἔσχισε τὸ φάκελλο κι' ἄρχισε νὰ διαβάζῃ μέσα στὸ νοῦ του. Ἀλλὰ στὸ πρόσωπό του, μὲ τὶς πρῶτες λέξεις ποὺ διάβασε, ἁπλώθηκε μιὰ ἀνέκφραστη μελαγχολία, μιὰ θλίψη ἀπέραντη. Κάποιος φίλος τοῦ Μανώλη εἰδοποιοῦσε τὴ φτωχὴ χήρα πὼς τὸ παιδί της πέθανε στὸ νοσοκομεῖο! Καὶ χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ, ἄφισε δυὸ δάκρυα νὰ κυλήσουν πίσω ἀπὸ τὰ θαμπωμένα ματογυάλια στὸ ἡλιοκαμένο του πρόσωπο.

— Τί τρέχει, χριστιανέ μου; ρώτησε ἐκπληκτη ἡ χήρα, ἀνοίγοντας τὰ ἀσθενικὰ μάτια της. Γιατί δὲν διαβάζεις δυνατά; Τί γράφει; Πές μου τί γράφει;

Στὰ λόγια αὐτὰ ὁ διανομέας τἀράχτηκε σύσωμος, σὰ νὰ ξυπνοῦσε ἀπὸ κάποιο φριχτὸ ἐφιάλτη. Τὰ σάστισε. ὁ φτωχός. Δὲν ἤξερε τί νἀπαντήσῃ. Νὰ φανερώσῃ τὴν ἀλήθεια, δὲν τοῦ φαινόταν καλό. Νὰ μὴν τὸ πῇ; Τί νὰ κάνῃ; Ἔπεσε σὲ συλλογή. Ὅ,τι καὶ νὰ γίνῃ ὅμως, σκέφτηκε, ἀργὰ ἢ γρήγορα θὰ τὸ μάθῃ ἡ κυρὰ-Φροσούλα. Θὰ βάλῃ ἄλλους νὰ τῆς τὸ διαβάσουν.

Καὶ τελευταῖα πέρνοντας μιὰν ἀπόφαση, μουρμούρισε παραπονεμένα.

— Πάει πιὰ ὁ Μανώλης. Ὁ Θεὸς σοῦ τὸν πῆρε. Πέθανε στὸν πόλεμο. Πέθανε ὅμως γιὰ τὴν πατρίδα, γιὰ τὴ λευτεριά.

Στὸ ἄκουσμα αὐτό, ἡ κυρὰ-Φροσούλα, ποὺ ὥς τώρα ἔστεκε μ' ἀνοιχτὸ τὸ στόμα, ἔμεινε σὰν ἀποσβολωμένη. Καὶ σὰν ἕνα μαχαίρι νὰ καρφώθηκε στὰ στήθια της, ἔβγαλε μιὰ δυνατὴ φωνή:

— Παιδί μου!.. Μανώλη μου!..

Ποτάμι ἔτρεχαν τὰ δάκρυα, ἐνῶ λυγμοὶ ἔσχιζαν τὸ λαιμὸ τῆς ἀπελπισμένης.

Μπροστὰ σ' αὐτὸ τὸ θέαμα, ὁ διανομέας δὲν ἤξερε τί νὰ κάνῃ. Ὡς τόσο δὲν ἔχασε ὁλότελα τὸ θάρρος του κι' ἄρχισε νὰ παρηγορῇ τὴ φτωχὴ μάννα ποὺ ἡ σπαραγμένη καρδιά της πονοῦσε φοβερά. Εἶδε κι' ἔπαθε ὥς ποὺ νὰ τὴ συνεφέρῃ. Δὲν μποροῦσε ὅμως νὰ μείνῃ περισσότερο. Πῆρε τὴ σάκκα του, ἔσιαξε τὰ γυαλιά του καὶ μὲ βουρκωμένα μάτια βγῆκε στὸ δρόμο· γιὰ νὰ μοιράσῃ καὶ στοὺς ἄλλους γείτονας τὴ λύπη ἡ τὴ χαρά.

Τίποτα δὲν ἀκουγόταν ἔξω παρὰ οἱ βαρειὲς μπότες του ποὺ χτυποῦσαν ρυθμικὰ στὸ λιθόστρωτο.

Ἄρχισε νὰ βραδυάζῃ...

Ἡ κυρὰ Φροσούλα, ἀφοῦ ἔκλαψε ὥρα πολλή, ἀφοῦ καταράστηκε τὴν ἄπονη μοίρα της, ποὺ μέρα καὶ νύχτα δὲν ἔπαψε νὰ τὴν κατατρέχῃ, ἄρχισε νὰ συλλογίζεται.

Μιὰ μονάχα σκέψη περνοῦσε ἀπὸ τὸ νοῦ της, ἕνα πρόσωπο λατρευτό, πολυαγαπημένο.

—Ἀχ! αὐτὸς ὁ πόλεμος ὁ σκληρός! Ὡς πότε πιὰ θὰ πέρνῃ τὰ παιδιά μας;..

Καὶ καθὼς εἶχε τὰ μάτια της καρφωμένα στὴ γωνιὰ τοῦ τοίχου, τῆς φάνηκε πὼς ἔβλεπε, στὸ μισόφωτο ποὺ ἁπλωνόταν μέσα στὸ σπιτάκι της, δυὸ μάτια γλυκὰ νὰ τὴν κοιτάζουν παραπονεμένα.

Ἔστρεψε πιὸ πέρα τὰ μάτια της, κι' ἀντικρύζοντας τὸ πορτραῖτο τοῦ γιοῦ της, ἄφησε μιὰ φωνή.

— Μανώλη μου!.. παιδί μου!..

Ἔκανε νὰ τρέξῃ, μὰ δὲν μποροῦσε, τὰ γόνατά της δὲν τὴν σήκωναν. Σύρθηκε σιγὰ-σιγὰ ὥς τὸν τοῖχο καὶ, βάζοντας ὅλες τὶς δυνάμεις της, ξεκρέμασε τὸ πορταῖτο. Τρέμοντας ὁλόκληρη, τὸ ἔσφιξε νευρικὰ πάνω στὸ στῆθος της καὶ, χύνοντας δάκρυα θερμά, μουρμούρισε μὲ μιὰ σβουμένη φωνή:

— Ἀχ, ὁ πόλεμος ὁ σκληρός! Παιδί μου... Δὲν θέλω πιὰ τέτοια ζωή...

Ἦταν τὰ τελευταῖα της λόγια. Τὰ γόνατά της λύγισαν, τὰ πόδια της δὲν τὴν βαστοῦσαν... καὶ σωριάστηκε στὸ πάτωμα σὰν ἕνα ἐρείπιο ποὺ πέφτει, σὰν ἕνα δέντρο ποὺ ξεριζώνεται ἀπὸ τὸν δυνατὸ ἄνεμο, γυμνό, χωρὶς φύλλα, χωρὶς ἀνθούς... Εἶχε ξεψυχήσει.

Τὴν ἄλλη μέρα ἕνας ἥλιος λαμπρὸς ὑψώθηκε στὸν ὁλογάλαζο οὐρανό, σκορπίζοντας τριγύρω τὴ ζωὴ καὶ τὴ χαρά. Καμμιὰ φωνὴ δὲν τἀραζε τὴ γαλήνη. Ὅλα γελοῦσαν. Μονάχα ἡ καμπάνα τοῦ χωριοῦ θρηνοῦσε λυπητερὰ τὸ χαμὸ μιᾶς πολυβασανισμένης, μιᾶς πικραμένης ὕπαρξης

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΗΣ

ΣΟΥΡΟΥΠΟ

Εἶναι ἡ ὥρα ποὺ τὰ χρώματα ἔχουν σβυστεῖ στὴ δύση, καὶ ποὺ ὡστόσο διατηρεῖται ἕνα παράδοξα καθαρὸ γαλήνιο καὶ ἄχρωμο φῶς. Πίσ' ἀπ' τὸ τζάμι τὸ κλειστὸ ξεχωρίζει τὸ ἀχνὸ προφίλ τῆς γιαγιᾶς στὸ σκοτεινὸ βάθος τῆς κάμαρας. Τὸ βράδυ εἶχε γλυστρήσει ἐκεῖ κάτω στὴ γωνιά της καὶ μὲ κόπο ἔσυρε τὴν πολυθρόνα της κοντὰ στὸ παράθυρο.

Ἔξω ὁ ἀνοιξιάτικος ἀέρας εἶναι γεμάτος ἀρώματα, καὶ μόλις ἔχει σβύσει ἡ τελευταία τρίλλια τῶν πουλιῶν ποὺ ἔνωνε τὴ γλυκειά της νότα στὶς χαρούμενες φωνὲς τῶν παιδιῶν. Μὰ καθὼς ἡ γιαγιὰ κοίταζ' ἔξω ἀπ' τὸ γαλήνιο φῶς ποὺ φαινόταν σὰν φῶς ἄλλου κόσμου, φερμένο ἀπ' τὴν αἰωνιότητα, θἄφινε κανεὶς καὶ τὸν μυρωμένο ἀέρα καὶ κάθε παιχνίδι γιὰ νἀρθεῖ νὰ καθήσει στὰ πόδια της καὶ νὰ βλέπει βουβὸς τὴν ἔκφραση ποὺ πῆρε ἡ χλωμὴ μορφή της. Τὰ μάτια ἴσως νἄταν λίγο θολα, μὰ δὲν ἦταν σβουμένα· ὁλάνοιχτα καθρέφτιζαν τὴ βαθειὰ ἠρεμία τῆς ὥρας.

Οἱ ἦχοι τοῦ ἔξω κόσμου, οἱ ἀντίλαλοι τῆς δικῆς της ψυχῆς, φτάνουν σβουμένοι ὥς ταὐτιά της, ὥς τὴν ἐξοχή της.

Χαλαρώνουν οἱ δεσμοί της μὲ τοὺς ἄλλους. Ἄλλοτε ἦταν ἔτσι μπλεγμένοι μὲ τὴν καρδιά της, ποὺ γιὰ νἀποσπάσῃς ἕνα, ἔπρεπε νὰ ματώσεις τὴν ἥμερη γλυκειὰ καρδιά. Μὰ τώρα γίναν τόσο ἀνάλαφροι! δὲν εἶχαν πιὰ κλωνιὰ περιπλοκάδας ποὺ τυλιγόνταν γύρω σ' ἐκείνους ποὺ ἀγαποῦσε· γίνοντα γαλάζιες ἀέρινες κορδέλλες Μπορεῖ πιὰ νὰ φύγει, νὰ πάει πέρα μακρυά, στὴ χώρα ποὺ βυθίστηκε ὁ ἥλιος, ποιὸς ξέρει, μακρύτερ' ἀκόμα.

Τὸ κεφάλι τὸ λευκὸ ἔγειρε πίσω στὴν πολυθρόνα, ἡ γαλήνη γλύστρησε στὴν ψυχὴ τῆς γιαγιᾶς. Τῇ γαλήνη ἀποζήτησε· ἀφοῦ εἶχε ζήσει, δὲ φοβᾶται οὔτε λυπᾶται νὰ πεθάνει.

ΜΥΡΙΝΗ

ΜΙΑ ΠΑΡΟΙΜΙΑ

— Πανηγύρι στὸ χωριό,
Δὲ χαλάω τὴ ζαχαρένια!
— Χόρευε, κυρὰ Μαρώ,
Μὰ ἔχε καὶ τὸ σπίτι σου ἔννοια!

Ο ΑΝΑΝΙΑΣ

ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΩΝ

Ὁ βοσκὸς στέλνει τὸ σκύλο του νὰ βρῇ τὸ ἀρνὶ ποὺ χάθηκε. Τὸ βλέπετε;

(Τὴν ὡραιότατη αὐτὴ Μ. Εἰκόνα μᾶς τὴν ἔστειλε ὁ Γεώργιος Ἀβέρωφ, ποὺ τὴ βρῆκε σ' ἕνα εὐρωπαϊκὸ περιοδικό.)

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΠΛΑΝΕΥΤΡ' ΑΘΗΝΑ

Στὴν Πανταχοῦ Παρὼν

Σὲ τράβηξαν τῆς Ἀθηνᾶς
ἡ ξακουσμένη πόλη
καὶ τοῦρανοῦ τῆς Ἀττικῆς
οἱ διαμαντένιοι θόλοι,
σὲ μάγεψεν ἡ ἐμμορφιὰ
τοῦ θείου Παρθενώνα
κι' ἡ μεγαλόπρεπη κορφὴ
τοῦ γίγα Κηθαιρώνα.

Καὶ ξέχασες τὴν Αἴγυπτο,
τὴν Ἀλεξάνδρειά σου,
τὴν πόλη ποὺ γεννήθηκες,
τὰ παιδικὰ ὄνειρά σου.
Στὸ σπίτι ποὺ σοῦ χάρισε
μιὰ τόση εὐτυχία,
ἐπόθησες τῆς ξενητειᾶς
τὰ πλάνα μεγαλεῖα.

Καὶ τἀποφάσισες ἐσὺ
τὴν Αἴγυπτο νἀφήσῃς,
καὶ νὰ πετάξῃς μακριὰ
στὶς ὀμμορφιὲς τῆς Δύσης,
ξεχνώντας πῶς στὴ χώρα μας
τὴ νειλοποτισμένη
ἥσουνα τόσο εὐτυχής,
μακρὴ ξενιτεμένη!

Λησμόνησες τὴν ἔρημο
τὴ φοινικοσπαρμένη,
τὶς Πυραμίδες τὶς ψηλὲς,
τἀραβικὰ τεμένη,
λησμόνησες τἀξέχασα
παιχνίδια μας ἐκεῖνα,
καὶ τὴ γλυκειὰ τὴν Αἴγυπτο,
γιὰ τὴν πλανεύτρ' Ἀθήνα!

Ἀεροπόρος

ΤΥΨΗ

Ὅσες φορὲς ἡ γαλανὴ ματιὰ
τῆς μικρούλας φωτίζῃ κάποιες
ἀναμνήσεις μου, πάντα τὴν ἀντικρύζω μὲ τύψη, γιατὶ νοιώθω νὰ πλανιέται μέσ' στὴ λάμψη της κάτι σὰν παράπονο.

Ἡ γνωριμία μας ἔγινε ἀρκετὰ ποιητική, ἕνα πρωὶ ἀνοιξιάτικο, κοντὰ στὸ ρέμα μὲ τὶς ροδοδάφνες. Γύριζα ἀπὸ μακρυνὸ περίπατο, κι' ὅπως περνοῦσα, κάθησα στὴ σκιὰ τοὺς ν' ἀναπαυθῶ, ὅταν ἕνα θρόισμα μ' ἔκανε νὰ στραφῶ. Τότε μ' ἀντίκρυσε γιὰ πρώτη φορὰ μὲ τὴ γαλανὴ ματιά της. Τὴν κοίταξα ἐκπληκτη. Τὸ γελασιὰ προσωπάκι μὲ τὶς χρυσὲς μπούκλες καὶ τὰ ὁλόφωτα μάτια, μοῦ ἀποκαλύφθηκε μέσ' στὸ ἤρεμο πρωϊνὸ σὰν θαῦμα.

— Μοῦ κόβετε, σᾶς παρακαλῶ, λίγα λουλούδια; Εἶναι ψηλὰ καὶ δὲν φτάνω.

Καθώς μιλοῦσε ἔτσι γλυκὰ καὶ παρακλητικά, μάταια προσπαθοῦσε, μὲ τὰ πόδια σηκωμένα στὶς μύτες καὶ τὰ χέρια τεντωμένα, νὰ φτάσῃ τὶς ψηλὲς ροδοδάφνες. Ἡ ἀνέλπιστη παρουσία τῆς μικρῆς ἄγνωστης σ' ἐκείνη τὴν ὥρα, κι' ἡ συναίσθηση τῆς ἀδυναμίας της, ποὺ μὲ τόσο χαριτωμένο τρόπο ἔδειχνε κι' ὁμολογοῦσε κι' ἡ ἴδια, μὲ τόνωσαν μὲ μιᾶς. Σηκώθηκα πρόθυμη κι' ἄρχισα νὰ σπάζω ὅσρις κλώνους ἔβρισκα μὲ πιὸ πυκνὰ λουλούδια.

Ἡ μικρούλα, ὅσο δεχόταν στὴν ἀγκαλιά της τὰ ρόδινα μάτσα, μὲ κοίταζε γεμάτη εὐγνωμοσύνη.

— Μὴν κόβετε ἄλλα. Φτάνουν αὐτὰ γιὰ τὴ μαμμά, εἶπε σὲ λίγο.

Τότε, φορτωμένες κι' οἱ δυό, πήραμε τὸ μονοπάτι κι' ἂν δὲν ἦταν μακρύ, πρόφτασα νὰ μάθω μερικὰ ἀπ' τὴ ζωὴ τῆς μικρούλας. Ἀνάμεσα σ' ἄλλα μοῦπε πὼς λεγόταν Δανάη καὶ πὼς πρὶν δυὸ μέρες εἶχ' ἔρθει— γι' αὐτὸ καὶ μοῦ ἦταν ἄγνωστη — μὲ τὴ μαμμά της, ποὺ ἕνας ἐπίμονος πυρετὸς τὴν τυραννοῦσε καιρὸ, γιὰ ν' ἀλλάξουν ἀέρα στὸν τόπο μας. Τὰ λόγια της μ' ἔφταναν γλυκὰ σὰν ἄρωμα ἀπ' τὶς ροδοδάφνες...

Ἀπ' τὴν ἡμέρα ἐκείνη, ἡ Δανάη, κέρδισε κάτι παραπάνω ἀπ' τὴν ἀγάπη, τὴ λατρεία μου. Ποτὲ δὲν θὰ ξεχάσω τὴ λάμψη ποὺ ἔπερνε ἡ γαλανὴ ματιά της, ὅταν τῆς πήγαινα μπουκέτα ἀπὸ διάφορα λουλούδια τοῦ κήπου μου, γιὰ τὴ μαμμά της, ποὺ τόσο τ' ἀγαποῦσε...

Μὰ ὁ καιρὸς ποὺ θἄφευγαν — ὅσο κι' ἂν ἤθελα νὰ τὸ ξεχνῶ— πλησίαζε ὁλοένα. Στὴ Δανάη, ποὺ ἡ χαρὰ γιὰ τὴν καλυτέρεψη τῆς μαμμᾶς της, τὴ φτέρωνε, ἔβλεπα πὼς δὲν ἔκανε καὶ τόση λύπη, ὁ χωρισμός μας. Περισσότερο λυπήθηκε ὅταν τὴν παραμονή, ποὺ ἤρθε νὰ μ' ἀποχαιρετήσῃ — γιατὶ θὰ ξεκινοῦσαν πρὶν φέξῃ— εἶδε πὼς ὁ κῆπος ἦταν ἄδειος.

— Τί κρίμα, μοῦπε, νὰ ταξιδέψῃ ἡ μαμμά, χωρὶς λουλούδια!

— Νομίζεις πὼς δὲν τὸ σκέφθηκα κι' ἐγώ; Μὰ ἔλα νὰ δῇς.

Ἀνεβήκαμε στὴ βεράντα καὶ τῆς ἔδειξα ἕνα κάνιστρο, μὲ τὰ τελευταῖα λουλούδια τοῦ κήπου μας.

— Θὰ τὰ δέσω, τῆς εἶπα, καὶ σὲ λίγο τὰ στέλνω. Ἐλπίζω νὰ εὐχαριστηθῇ ἡ μαμμά σου...

Ἀπ' τὸ ὕστερνό της φιλὶ καὶ τὸ σφίξιμο τοῦ χεριοῦ της, ἀκόμα πιὸ ἀπαλὰ μ' ἄγγιξε ἡ ὕστερνή ἐκείνη γαλανὴ ματιά της...

Ξεχάσηκα μέσα, ὅταν κάτι, σὰν ἔλαφρὰ βήματα μαζὶ μὲ κροτάλισμα βραχιολιῶν, μ' ἔκανε νὰ βγῶ, περίεργη, στὴ βεράντα· καὶ στὸ ἀβέβαιο φῶς τοῦ δειλινοῦ, μοῦ φάνηκε πὼς εἶδα ἕνα παραδαλὸ φουστάνι νὰ γλυστρᾷ ἀνάμεσα στὰ φυλλώματα..., Ἀσυναίσθητα γύρισα στὸ κάνιστρο. Βρισκόταν γυρμένο στὸ τραπέζι, ἐντελῶς ἄδειο!

— Κλέφτρα, παλιογύφτισσα!, φώναξα ἀπελπισμένα, καὶ ρίχτηκα νὰ τὴν κυνηγήσω...

Μάταιη προσπάθεια! Ὅταν, ὕστερα ἀπὸ πολλὴ ὥρα, γύρισα δακρυσμένη, βρῆκα ριχμένα στὴν αὐλόπορτα δυὸ γαλανὰ λουλούδια νὰ μὲ κοιτοῦνν παράξενα. Θἄχαν ξεφύγει ἀπ' τὴ γύφτισσα στὴ βία της.

Δὲν ξέρω ἂν ἔφταιξα καὶ τόσο. Ὅσες φορὲς ὅμως ἡ γαλανὴ ματιὰ τῆς Δανάης φωτίζει τὶς ἀναμνήσεις μου, ὅπως τὴν εἶδα τόσες φορὲς νὰ λάμπῃ ἀπὸ χαρὰ ἢ εὐγνωμοσύνη, πάντα νοιώθω μέσα της νὰ πλανιέται καὶ κάτι σὰν παράπονο. Κι' ἔτσι, ποὺ μόνο φανταστικὰ τὴν ἀντικρύζω, καταλαβαίνω, ὄχι χωρὶς τύψη, νὰ πέφτῃ κάποια σκιὰ σ' ἐκείνη, τὴν ὕστερνή γαλανὴ ματιά...

Σγουρόμαλλη

ΤΟ ΒΡΑΔΥ

Ὅταν βραδυάζει, μοῦ φαίνεται πὼς φθάνει ἀργὰ-ἀργὰ ἕνας μελαγχολικὸς καβαλλάρης σκορπίζοντας μὲ τὸν ἐρχομό του τὴ μελαγχολία σ' ὅλη τὴν πλάση.

Φαντάζομαι πὼς φορεῖ ἕνα μανδύα ὑφασμένο ἀπ' τὴ σκοτεινιὰ καὶ τὴν ἡσυχία.

Ἀκούω τὰ γλυκὰ τραγούδια ποὺ ψάλλει, περπατώντας σιγὰ-σιγά, γιὰ νἀποκοιμίση τὰ ξένοιαστα παιδάκια.

Μοῦ φαίνεται πὼς στὸ πέρασμά του, κλείνει τὰ μάτια τῶν πουλιῶν ποὺ βρίσκονται κρυμμένα στοὺς θάμνους, καὶ μὲ τὴ μαγική του δύναμη κάνει τὸ βοσκὸ νὰ μαζέψει τὸ κοπάδι του καὶ νὰ γυρίσει στὸ χωριό.

Μοῦ φαίνεται, πὼς αὐτὸς δείχνει τὸ δρόμο στὸν ψαρὰ ποὺ γυρίζει στὴν παραλία, βάζοντας γιὰ ὁδηγό του ἕνα ὁλόλαμπρο ἀστέρι.

Μὲ τὴ φαντασία μου τὸν βλέπω νὰ ἁπλώνει σ' ὅλη τὴ φύση τὸν πέπλο τῆς γαλήνης καὶ τῆς ἡσυχίας, ἐνῶ στὴ δική μου ψυχὴ ἁπλώνεται ἡ μελαγχολία...

Μιτσουνὸ

ΑΠΟ ΤΑ ΦΑΙΔΡΑ

ΤΟ ΝΟΥΜΕΡΟ ΤΟΥ

Ἕνας σωφὲρ πῆγε νἀγοράση γάντια.

Ὁ ἔμπορος τὸν ρωτᾷ:

— Τί νούμερο;

Καὶ ὁ σωφέρ:

— 1738!

Ἐνόμισε πὼς τοῦ ζητοῦσαν τὸν ἀριθμὸ τοῦ αὐτοκινήτου του!

(Ἀπ' τὸ Γερμανικό)

Υἱὸς τοῦ Αἰθέρος

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

—Ἔμαθες τὸ ἀλφάβητο, Τοτό;

— Ναί, πατέρα.

— Καλά, μὰ πές μου... ὕστερα ἀπὸ τὸ ἄλφα, ποιὸ γράμμα ἔρχεται;

—Ὅλα τ' ἄλλα, πατέρα!

Ἔφηβος Ἕλλην

***

Στὴν τρίτη Δημοτικοῦ:

Ἡ δασκάλα ρωτᾷ τὴν Ἐλενίτσα: —Τί θὰ πεῖ φλόξ;

Ἡ Ἐλενίτσα:—Σκυλάκι!

Ραμόνα

***

Ὁ δάσκαλος θυμωμένος ἀπὸ τὶς ἀταξίες τῶν μαθητῶν τοῦ τελευταίου θρανίου:

— Τὸ τελευταῖο θρανίο νὰ βγῇ ἔξω!

Κι' οἱ μαθηταὶ πρόθυμοι κουβαλοῦν τὸ θρανίο τους ἔξω!

Ἄστρον τῆς Αὐγῆς

ΤΑ ΕΥΣΗΜΑ ΤΟΥ 1928

Σύμφωνα μὲ τὸν Ὁδηγό, δὲν παίρνουν μέρος στὸν Διαγωνισμὸ τῶν Εὐσήμων παρὰ ὅσοι στέλνουν τὴ σχετικὴ Σημείωση, ποὺ τὴν ζητοῦ πάντα στὸ τελείωμα τοῦ φυλλάδιο τοῦ χρόνου. Ἔτσι, στὸν παρακάτω Πίνακα, ἀναφέρονται μόνον οἱ λίγοι ποὺ ἔστειλαν τέτοια Σημείωση, ἐνῶ ἄλλοι, πολὺ περισσότεροι αὐτοί, καὶ μὲ σημαντικὸ ἀριθμὸ Εὐσήμων, παραλείπονται. Ἀλλὰ δὲν μπορῶ παρὰ νὰ συμμορφώνομαι μὲ τὸν Ὁδηγό, ποὺ κάθε διάταξή του *ἔχει τὸ λόγο της*. Κι' ὁ λόγος αὐτῆς εἶναι ὁ ἑξῆς: Καθένας ξέρει τὰ Εὔσημα ποὺ πῆρε στὸ διάστημα τοῦ χρόνου, ξέρει καὶ τὰ Εὔσημα τῶν ἄλλων, καὶ λογαριάζει τί θέση ἐπάνω-κάτω θἄχῃ στὸν Διαγωνισμό. Ἀλλὰ ἕνας ποὺ ὁ ἀριθμὸς τῶν Εὐσήμων του δὲν τοῦ δίνει τὴ θέση ποὺ θὰ ἤθελε, πρέπει νὰ εἶναι ἐλεύθερος νὰ μὴν παρῃ μέρος καθόλου. Αὐτὸς λοιπὸν δὲν στέλνει Σημείωση κι' ἔτσι μοῦ δείχνει τὴν ἐπιθυμία του. Ἕνας ἄλλος πάλι, δὲν τὸν νοιάζει,... ὅσο μικρὸς κι' ἂν εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῶν Εὐσήμων του. Ἔ, αὐτὸς μοῦ στέλνει τὴ Σημείωσή του κι' εἶναι πολὺ εὐχαριστημένος νὰ ἰδῇ τὄνομά του καὶ στὴν Εὐφημο Μνεία. Αὐτὸ δηλάδὴ εἶναι ζήτημα *ἀξιώσεων*, ποὺ εἶναι πάλι ζήτημα... ἀτομικό.

Ἡ ἀλήθεια, ἢ νὰ πῶ καλύτερα ἡ γνώμη μου εἶναι, ὅτι ὅσοι τοὐλάχιστο ἔχουν ἀρκετὰ μεγάλο ἀριθμὸ Εὐσήμων καὶ δὲν στέλνουν Σημείωση γιατὶ δὲν τὸν κατκαδέχονται,—γιατ' εἶναι βέβαια κι' ἄλλοι ποὺ δὲν στέλνουν ἀπὸ ἀμέλεια, λησμοσύνη, ἢ ποὺ στέλναν καὶ γάνεται, κτλ. — δὲν κάνουν καλά. Ἐγὼ θἄ ἤθελα νὰ στέλνουν *ὅλοι*, ἀπὸ τὸν πρῶτο ὡς τὸν τελευταῖο. Δὲν εἶναι καμμιὰ ντροπὴ νἄχῃ κανένας λιγότερα Εὔσημα ἀπὸ τὸν... προηγούμενό του, ὅπως δὲν εἶναι καὶ καμμιὰ ντροπή, ὅταν, σ' ἕναν ἄλλο Διαγωνισμό, παίρνῃ κατώτερο Βραβεῖο ἢ Ἔπαινο. Καθένας κατὰ τὶς δυνάμεις του, κατὰ τὴν ἡλικία του, κατὰ τὴν κλίση του, καὶ προπάντων κατὰ τὴν ἐργασία του, δηλαδὴ κατὰ τὸ εἶδος καὶ τὸν ἀριθμὸ τῶν Διαγωνισμῶν ποὺ μπόρεσε νὰ πάρῃ μέρος στὸ διάστημα ἑνὸς χρόνου. Λοιπόν:

ΑΠΟΝΟΜΗ ΤΩΝ ΒΡΑΒΕΙΩΝ

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: *Ἀττικὴ Αὐγὴ* (πῆρε Εὔσημα ἐν ὁλῳ 244.)

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: *Τυούτρα*, 234.—*Αὐγούλα*, 223.

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: *Ἀκαδημαϊκὸς Πολίτης* (Δ.Π.Κ.) 191. —*Ἐλευθέριος Ρουσσάκης*, 118. —*Νέμεσις*, 178.

Α' ΕΠΑΙΝΟΣ: Μάγισσα, 173. — Ἰσπανιόλα, 122. — Ἔνδοξο Σοῦλι (ἢ Μαῦρος Ἀετός) 118.— Μήδεια, 118.— Ἀμίμητος Γελωτοποιὸς (καὶ μὲ τὄνομά του) 92.

Β' ΕΠΑΙΝΟΣ: Τώνη Μονόχη, 82.—Νάρκισσος, 74.—Δούλη Δωδεκάνησος, 68.— Ταρζάν, 54.

ΕΥΦΗΜΟΣ ΜΝΕΙΑ: Ρασπουτίν, 14.

Κατὰ τὴ Γενικὴ Στατιστικὴ τῶν Εὐσήμων τοῦ *Ἀκαδημαϊκοῦ Πολίτου* [20Ε]— τὴ μόνη ποὺ ἔλαβα, — στὸ διάστημα τοῦ 1928 εὐσημοφορήθηκαν ἐν ὅλῳ 118 Διαπλασσόπουλα μὲ Εὔσημα ἄνω τῶν 40. (Κι' ἔστειλαν Σημειώσεις μόνο 16!) Σ' αὐτοὺς ποὺ δὲν ἔστειλαν, εἶναι ἡ *Μεγάλη Ἑλλὰς* μὲ 183 (θὰ ἔπαιρνε Γ' Βραβεῖο κι' ἡ *Νέμεσις* Α' Ἔπαινο), ὁ *Πάνερ Παχούμιος* μὲ 168, ἡ *Κόρη τῶν Ἀθηνῶν* μὲ 165, τὸ *Ἀφρισμένο Κῦμα* μὲ 149 κτλ. κτλ. Ὡς 100 Εὔσημα ἔχουν πάρει ἄλλοι δέκα, ὡς 50 ἄλλοι ἑξηνταπέντε, κι' οἱ λοιποὶ ὡς 40. Οἱ κάτω τῶν 40 δὲν ἀναφέρονται οὔτε στὴ Στατιστικὴ τοῦ *Ἀκαδημαϊκοῦ Πολίτου*...

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΑΔΕΛΦΑΘΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθῆναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου τὴν 12 Αὐγούστου 1929

ΔΕΝ εἶναι κατάσταση αὐτή! Πάλι ἔχω μπροστά μου ἕνα βουνὸ γράμματα, καὶ μόλις μιὰ σελίδα γιὰ νἀπαντήσω· ἐνῶ θὰ ἤθελα δυὸ καὶ τρεῖς. Τί νὰ κάμω; Μπορῶ νἀφήσω τὰ παιδιὰ μου χωρὶς ἀπάντησῃ; ἢ νὰ περιορίζω κάθε φορὰ τὴ Σελίδα Συνεργασίας;— σὰ νὰ λάθαινα, ἐλέφετε, καὶ λιγότερα κομμάτια ἀπὸ γράμματα... Ὄχι, αὐτὸ δὲν μπορεῖ νὰ ἐξακολουθήσῃ, δὲν πρέπει. Χρειάζεται θεραπεία ριζική. Καὶ σκέφθηκα κάτι ποὺ ἔπρεπε νὰ τὸ εἶχα σκεφθεῖ καὶ πρωτύτερα: Ἂν μὲ 8 σελίδες εἶχα 3 γιὰ φιλά,—Σελίδα, Ἀλληλογραφία κτλ. —τώρα μὲ 12 σελίδες, πόσες πρέπει νἄχω; Κάμετε τὴν ἀναλογία νὰ τὸ βρῆτε: Τεσσερισήμισυ. Ἔτσι δὲν εἶναι; Λοιπὸν αὐτό: Λίγον καιρὸ ἀκόμα, θὰ κάμουμε ὑπομονή. Καὶ μόλις μπορέσω νὰ τὰ κανονίσω, ἀπὸ τὶς 12 σελίδες μου θἀφιερώνω τακτικὰ τὶς 4 γιὰ τὰ φιλά. Ἔτσι θἄχω κάθε φορὰ *ὅσο τόσο θέλω* γιὰ τὴ Σελίδα, γιὰ τοὺς Διαγωνισμοὺς, καὶ προπάντων γιὰ τὴν Ἀλληλογραφία, ποὺ εἶναι τώρα τόσο στενοχωρημένη...

Σὰς θυμίζω τοὺς τέσσερις ἔκτακτους Διαγωνισμοὺς ποὺ προκήρυξα στὰ δυὸ προηγούμενα φυλλάδια. Οἱ προθεσμίες τους τελειώνουν στὶς 30 Σεπτεμβρίου καὶ στὶς 10 Ὀκτωβρίου. Ἀλλὰ μὴ τοὺς ἀφήσετε τὴν τελευταία στιγμή, γιατὶ μπορεῖ νὰ χάσετε τὶς προθεσμίες, ὅπως συμβαίνει τόσο συχνά...

Μέσα στὶς σημειώσεις τῶν Εὐσήμων, βρῆκα, χωμένη κατὰ λάθος, καὶ μιὰν ἀπάντησῃ στὸ Διαγωνισμὸ τῶν Τυπογραφικῶν Λαθῶν! Κι' αὐτό, βλέπετε, συμβαίνει καμμιὰ φορά... Εἶναι τοῦ *Μίμη Πρωϊμου*, ποὺ βρῆκε 42 τυπογραφικὰ λάθη. Πρέπει λοιπὸν νὰ προστεθῇ στὸν Γ' Ἔπαινο μὲ [8Ε].

Γιὰ τὸν Κινηματογράφο, — ποὺ τὸν ἀνακίνησε πάλι ὁ *Γεροθανάσης*, — ὁ *Ἄγνωστος Χ* φρονεῖ ὅτι «ὡς φωτογραφία τῆς ζωῆς ποὺ συνδυάζεται μὲ τὴ φαντασία», δὲν θὰ πεθάνῃ ποτέ· κινδυνεύει ὅμως τώρα νὰ «ἐξευτελισθῇ» καὶ νὰ «γελοιοποιηθῇ» μ' αὐτὸν τὸν συνδυασμὸ μὲ τὸν φωνογράφο. Ἀλλὰ θἀμυνθῇ, λέει, κατὰ τῆς δῆθεν τελειοποιήσεως καὶ θὰ νικήσῃ. Πόλὺ καλά!

Ὅσοι ὄχι μόνο ὅταν γκρεμίζεται φοῦρνος ἢ ὅταν ἀνεβαίνει τὸ γουρούνι στὸ δέντρο, ἀλλὰ κι' ὅταν «φοφᾶ ἡ κατσικορώνα»,—ὅπως λένε τὴν κίσσα, ὅηλ. τὴν καρακάξα, στὴν Κύπρο,— συμβαίνει κάτι ἔκτακτο, π. χ. Κυριακὴ χωρὶς ἐπεισόδιο... Τὴν πολύτιμη αὐτὴ πληροφορία — γιὰ τὸ μέλλον... τῶν Κυριακῶν μας,— δίνει στὸν Ἀνανία ἡ παλιά μου *Νεφέλη*. Τὴν εὐχαριστοῦμε πολύ, καθὼς καὶ γιὰ τὸν πράγματι εἰδικὸ γιὰ τἀθλητικὰ γυμναστὴ καὶ λογοτέχνη ποὺ μᾶς συσταίνει καὶ ποὺ θὰ ζητήσουμε τὴ συνεργασία του.

Ἡ *Ἀνύτη* μοῦ γράφει ὅτι καὶ στὴ Χίο, στὸ Σχολεῖο τῶν Καλογραιῶν, τὸ μετάλλιο τιμῆς, ποὺ ἔδωσε στὶς ἐξετάσεις ὁ Πρόξενος τῆς Γαλλίας, τὸ ἤπρε μιὰ Διαπλασσόπουλα, ἡ *Λουλοὺ Μάγυη*. Μπράβο της! Τί χαρὰ μου!..

Εἶδα, *Φλώρη Οὐράνη*, ὅτι ὁ διαγωνισμὸς τοῦ Συλλάγου σας γιὰ διήγημα ἔχει σκοπὸ τὴν ἐγγραφὴν ἀπόρων παιδιῶν στὴ «Διάπλασι» κ' ἐλπίζω νὰ τὸν ὑποστηριξουν τὰ Διαπλασόπουλα. Ὁ κ. Φαίδων εὐχαριστεῖ τὴν καλή σου μητέρα. Τὸ Δημοσφήφισμα τῶν Ψευδωνύμων προκηρύσσεται στὸ τέλος τοῦ χρόνου.

Ὁ *Σοφιστὴς* φρονεῖ, ὅτι ὁ ἴδιος ὁ Κίδ ἔδαλε τὸ κρανίο στὸ δέντρο γιὰ σημάδι· κι' ἐδιάλεξε ἕνα κρανίο, πρῶτο ὡς ἐμβλῆμα τῶν πειρατῶν, δεύτερο ὡς λευκό, — γιὰ νὰ διακρίνεται ἀπὸ μακριὰ μέσ' στὸ σκοῦρο φύλλωμα τοῦ δέντρου, — τρίτο ὡς σχετικῶς ἀφθαρτο, καὶ τέταρτο γιατ' εἶχε καὶ τρύπες γιὰ νὰ περάσῃ ὁ σπάγος τῆς σταθμῆς. Δὲν εἶναι ἀπίθανο...

Σὲ συγχαίρω, *Περιπλοκάς*, γιὰ τὸ λίαν καλῶς, ἀφοῦ μάλιστα κανένας δὲν ἤπρε ἀνώτερο στὴν τάξη σου. Χαίρω ποὺ θἀρθῇς τὸ φθινόπωρο στὰς Ἀθήνας ὡς φοιτητὴς κι' εὐχαριστῶ ποὺ δὲν θὰ μἀφήσῃς ποτέ. Ὁ Πιτσιρίκος, ἀντὶ «ὁ πατέρας μου ἢ ἡ μητέρα μου», λέγει κάπου-κάπου «ὁ κ. Ἔσσέτ ἢ ἡ κυρία Ἔσσέτ» ἔπὶ τὸ ἐπισημότερο, ὅπως τοὺς ἔλεγε ὁ κόσμος. Αὐτό, ἂν θέλῃς, προσθέτει κάποια χάρη, κάποια φαιδρότητα καὶ στὸ ὕφος, ὅπως συμβαίνει καὶ στὴ ζωή, ποὺ πολλὲς φορὲς ἀκούει κανεὶς παιδιὰ νὰ ὀνομάζουν, καὶ νὰ φωνάζουν ἀκόμα, τὸν πατέρα τους μὲ τὄνομά του, ἔτσι σὰν ἔν' ἀστεῖο, ποὺ ἢ στοργὴ τοῦ μπαμπᾶ τὸ ἐπιτρέπει... μὲ καμάρι.

Δὲν παραδέχομαι, *Χρυσαετέ*, ὅτι ὑπάρχουν «πέντε εἰδῶν φίλοι». Μπορεῖς νὰ ὀνομάσῃς φίλο ἕναν ποὺ θέλει τὴ σχέση σου «ἀπὸ συμφέρο», ἢ ἄλλον ποὺ ἐπιδιώκει τὴ συναναστροφή σου «γιὰ ἐπίδειξη»; Αὐτοὶ λέγονται γνώριμοι, παράσιτοι, κόλακες, κολλιτσίδες (ἢ «τῆς προσκολλήσεως»), ἀλλὰ φίλοι ποτέ! Φίλος εἶναι μόνο ἐκεῖνος ποὺ σἀγαπᾷ καὶ σ' ἐκτιμᾷ, ὅπως τὸν ἀγαπᾷς καὶ τὸν ἐκτιμᾷς καὶ σύ. Φιλία χωρὶς εἰλικρίνεια καὶ χωρὶς ἀμοιβαιότητα δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ. Ἔ, βέβαια, ἀπὸ ἀπερισκεψία, χωρὶς νὰ θέλῃ, ἕνας καλὸς σου φίλος μπορεῖ καμμιὰ φορὰ νὰ σὲ βλάψῃ, νὰ σὲ στενοχωρήσῃ, νὰ σ' ἐνοχλήσῃ. Ἀλλὰ τὸ ἀκούσιο συγχωρεῖται. Γι' αὐτὸ λέει κι' ἡ παροιμία «ἀγάπα τὸ φίλο σου μὲ τὰ ἐλαττώματά του».

Γιὰ τὴν ὥρα, *Μιὰ Ψυχή*, τὴ Σελίδα Συνεργασίας τὴν ἔχω ἀπεριόριστη. Κάθε συνδρομητὴς δηλαδὴ, ἢ συνδρομήτρια, ἢ ἀδέλφι τῶν, μὲ ψευδώνυμο, μπορεῖ νὰ μοῦ στέλνῃ ὅσα κομμάτια θέλει πρὸς ἔγκριση. Φυσικά, θὰ μαζευθοῦν ἔτσι πολὺ περισσότερα ἐγκεκριμένα ἀπ' ὅσα μποροῦν νὰ δημοσιευθοῦν ὡς τὸ τέλος τοῦ χρόνου. Ἀλλὰ θὰ τὰ μετρήσω μιὰ φορὰ καὶ τότε θὰ δηλώσω ὅτι δὲν δέχομαι πιὰ γιὰ ἕνα ὁρισμένο χρονικὸ διάστημα. Αὐτό, λογαριάζω, θὰ γίνῃ κατὰ τὴν τελευταία τριμηνία. Νὰ πῆς τῆς ἀδελφῆς σου ὅτι κι' ἐγὼ χαίρω πολὺ ποὺ ἔγινε Διαπλασσόπουλα, καὶ περιμένω νὰ μοῦ γράψῃ κι' ἡ ἴδια.

Ἡ *Κόρη τῶν Ἀθηνῶν* ἀνέβηκε στὸν Παρνασσό. Ἀλλὰ ὄχι, λέει, μὲ τὸν Πήγασο· αὐτὸ θἄταν τόλμη μεγάλη. Ἀνέβηκε πεζότατα μὲ αὐτοκίνητο τὸ μισὸ δρόμο, καὶ μὲ μουλάρι τὸν ἄλλο μισό. Ἀλλὰ τί ποιητικὰ ποὺ μοῦ γράφει τὶς ἐντυπώσεις της ἀπὸ τὸ ταξίδι καὶ μοῦ περγράφει τὶς ὀμορφιὲς τοῦ βουνοῦ καὶ τοῦ δάσους ἀπὸ ἔλατα! Ἐκεῖ ἐψηλά μένει τώρα καὶ φαντάζομαι τί ἀφραῖα ποὺ θὰ ἐμπνέεται, κι' ἂς μὴν ἀνέβηκε μὲ τὸν Πήγασο... Τῆς ἔστειλα τὸ φυλλάδιο μὲ τὴν Ἐπιστολὴ γιὰ τὸ βραβεῖο Νομπέλ.

Λυποῦμαι πολὺ ποὺ ὁ χῶρος δὲν περισσεύει γιὰ ν' ἀπαντήσω καὶ σ' ἄλλες ἀπορίες πολλῶν ποὺ μοῦ ἔγραψαν τὴν περασμένη ἑβδομάδα. Πρέπει, βλέπετε, νὰ μιλήσω καὶ γιὰ μερικὰ ἀπὸ τὰ τόσα κομμάτια ποὺ ἔχω λάβει γιὰ τὴ Σελίδα. Γι' αὐτὸ σταματῶ ἐδῶ.

ΔΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

Ἀπορρίπτονται:

«Τοῦ μπαμπᾶ τὸ γράμμα» τοῦ *Σκόρπια Ροδοπέταλα*. Εἶναι χαριτωμένο διηγηματάκι, ἀλλὰ ἡ μετάφρασή του εἶναι περισσότερο πιστὴ ἀπὸ ὅσο πρέπει, κι' ἔτσι τὸ κείμενο δὲ μοιάζει πιὰ σὰν ἑλληνικό. Ἂς τὸ ξαναγράψῃ κι' ἂς προσπαθήσῃ νὰ τὸ κάμει ἑλληνικό, μεταφράζοντάς το ἐλεύθερα, ὄχι λέξῃ πρὸς λέξῃ.—«Τὸ φεγγαράκι» τῆς *Ἀγνῆς*. Ἕνα ἀφελέστατο παιδικὸ ποιηματάκι· δυστυχῶς ὅμως δὲν εἶναι δημοσιεύσιμο, γιατὶ ἡ *Ἀγνὴ* δὲν ξέρει ἀκόμη στιχουργία καὶ κάνει πολλά, πάρα πολλὰ μετρικὰ λάθη.—«Νοσταλγία» τῆς *Σκλαβωμένης Νιόης*. Πάρα πολὺ ἀπαισόδοξο. Ἔτσι εὐκολα δὲν πρέπει νὰ λέει ἕνα παιδί, ὅτι «δὲν τὸ συνδέει καμμιὰ κλωστὴ ἐλπίδας μὲ τὴ ζωή». Ἀποφεύγετε αὐτὲς τὶς ὑπερβολές, ποὺ ποτὲ δὲν εἶναι σύμφωνες μὲ τὴν ἀλήθεια.— «Γιαγιάκα» τῆς *Μιμόζας*. Πόσο ὡραῖο θὰ ἦταν ἂν τοῦ ἔλειπε αὐτὴ ἡ ἄφθονη φλυαρία. Θἄπρεπε νὰ συντομευθεῖ τοὐλάχιστο στὸ μισὸ καὶ τότε θὰ γινόταν ἕνα ὡραῖο κομμάτι.—«Ἐμεῖς ποὺ ξέραμε!» τῆς *Κυρᾶς τῆς Ἐγνοιας*. Ἄτεχνο καὶ κακογραμμένο. Ἀλλὰ ἔχει κάποιο χιοῦμορ στὴν ἀφήγησή.— «Νοσταλγία» (τί προτίμηση σ' αὐτὸν τὸν τίτλο!) τῆς *Γαλάτειας*. Καλογραμμένο, ἀλλὰ τὰ νοήματα πολὺ κοινὰ καὶ χιλιοειπωμένα.— «Τρία ἀνέκδοτα» τοῦ *Τσιμπούρι*. Κοινὰ καὶ τὰ τρία καὶ γνωστότατα. Ἀπόδειξῃ ὅτι τὸ τρίτο μοῦ τὄχε στεῖλει συγχρόνως καὶ ἡ *Βδέλλα* καὶ τῆς τὸ ἀπέρριψα στὸ πρωῒ. — «Ὑνειρεύτηκα» τῆς *Νεράϊδας τοῦ Γιαλοῦ*. Εἶναι βέβαια δημοσιεύσιμο, ἡ φίλη μου γράφει καλά. Ἀλλ' ἐπειδὴ εἶναι ἀρκετὰ παλιὸ τώρα πιά, θὰ περμένω νὰ μοῦ στεῖλει τίποτε νεώτερο καὶ καλύτερο.— «Ἕνας ἄνδρας» τῆς *Παπαρούνας*. Ἡ ὑπόθεσή του εἶναι ἀσήμαντη καὶ ἴσως ὄχι φυσική. Πρὸ πάντων ὅμως τὸ ἀπορρίπτω, γιὰ νὰ ὑποδείξω στὴν *Παπαρούνα* μερικὰ λάθη ἐκφράσεως, ποὺ προέρχονται ἀπὸ ἐπίδραση γαλλική: Δὲ λέμε «καθισμένος στὸ παράθυρο, τὸ δάχτυλο χωμένο στὸ στόμα...» ἀλλὰ «*μὲ* τὸ δάχτυλο κλπ.» Οἱ γάλλοι μόνον θὰ τὸ λέγαν χωρὶς τὸ μέ. Ὕστερα ἡ αἰτιολογικὴ πρόταση

πολὺ ὡραῖα αὐτὰ ποὺ γράφεις γιὰ τὸ «Ἕνα παιδὶ μὲ τρεῖς οἰκογένειες») ***Μαγιάτικην Αὔραν*** (περαστικὰ τοῦ ἀδελφοῦ σου· γιὰ τὴν Ἀγγελία ἔστειλες 10 δρ. ἐνῶ κάνει 11·) ***Ἀστὴν*** (εἶδες τὴν ἐγκρίση τοῦ ψευδωνύμου σου· εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλὰ λόγια· ἔστειλα·) ***Ἀλ. Ζαχαρίου*** (ναί, ὁ κ. Ε. ἐλπίζει ὅτι καὶ τοῦ χρόνου θὰ σᾶς δώσῃ ἄλλο πρωτότυπο μυθιστόρημά του· ἔλαβα καὶ τὰ Παιγνίδια, ἀλλὰ δὲν τὰ διάβασα ἀκόμη·) ***Λευκάταρ*** (χαίρω ποὺ ἔγινες καλὰ κι' ἀποφάσισες νὰ μπῆς ὁ' ὅλους τοὺς Διαγωνισμούς· περιμένω καὶ τὸν ἀδελφό σου· λυσόχαρτο ἔστειλα·) ***Λουλουδάκι*** (εὐχαριστῶ γιὰ τὶς καλὲς διαθέσεις καὶ περιμένω· εἶδες τὴν προκήρυξη τοῦ Διαγων. Ζωγραφικῆς· ναί, κι' ἀκουαρέλλα μπορεῖς νὰ κάμῃς, ἀλλὰ μόνο μὲ μαῦρο, γιατὶ τὰ χρώματα δὲν φωτογραφοῦνται·) ***Ρασπουτίν*** (ἔκαμες καλὰ νὰ μοῦ δώσῃς αὐτὲς τὶς πληροφορίες γιὰ τὰ γειτονικά· σου Μετέωρα· ἔννοεῖς, ὅτι τὸν καιρὸ ποὺ πῆγε κεῖ ὁ Δήμης μὲ τὸν Πανάγαρη, δὲν ὑπῆρχε αὐτὴ ἡ πέτρινη σκάλα·) ***Πρωτέα*** (Αἰνίγματα δὲν δέχομαι τώρα· ἀργότερα, ποὺ θὰ προκηρυχθῇ ὁ σχετικὸς Διαγωνισμός·) ***Ἀνθισμένην Λεμονιὰν*** (ὡραῖο τὸ γράμμα σου· ἀλλὰ τὸ κομμάτι σου,—ποὺ δὲν τὸ διάβασα ἀκόμα, — ἔπρεπε νὰ ναι γραμμένο χωριστά, ὄχι σὰ συνέχεια τοῦ γράμματος· αὐτὸ νὰ τὸ ξέρῃς γι' ἄλλη φορά·) ***Μοῦτσον*** (τὸ μηχανισμὸ τῶν «Μεταμορφώσεων» μπορεῖς νὰ τὸν μάθῃς ἀπὸ τὶς λύσεις· ἐκεῖ θὰ ἰδῇς πῶς ἡ μιὰ λέξη γίνεται ἀπὸ τὴν ἄλλη, μὲ ἀλλαγή, προσθήκη ἢ ἀφαίρεση ἑνὸς μόνο γράμματος, ἢ ἀλλαγὴ τοῦ τόνου· δὲν εἶναι δύσκολο·) ***Ἔξυπνην Γατούλαν*** (ἀφοῦ εἶσαι ἀδύνατη, πρέπει νὰκούσῃς τὸ γιατρό· καὶ σὲ λίγο πάλι ποὺ θὰ δυναμώσῃς, ξαναρχίζεις καὶ τὴν ἀλληλογραφία σου καὶ ὅλα·) ***Σόϊσβελ*** (δυστυχῶς ναί, αὐτὸ συμβαίνει· καὶ δυστυχῶς πάλι, ἐγὼ δὲν μπορῶ νὰ κάμω τίποτα· μὴν ἐμπιστεύεσθε τόσο εὐκολα· ζητεῖτε πρῶτα ἐγγυήσεις...) ***Πάνθειαν Ἀβραδάτου*** (τὸ ποίημα θὰ δημοσιευθῇ στὴ Σελίδα· ἡ εἰκόνα ὅμως ὄχι, δὲν ἔχει τόπο ἐκεῖ· ἔστειλα·) ***Βδέλλαν, Τὸμ-Μίξ, Γιάννην Δωδώνην*** κτλ. κτλ.

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν ***10 Αὐγούστου***, θὰ παντήσω στὸ ἐρχόμενό.

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ

οἱ συνδρομηταί μου, ὅταν λήγῃ ἡ συνδρομή των, νὰ τὴν ἀνανεώνουν ἀμέσως, χωρὶς νὰ μὲ ὑποβάλλουν εἰς τὸν κόπον καὶ τὸ ἔξοδον νὰ τὸ ὑπενθυμίζω στὸν καθένα ἰδιαιτέρως. Ἡ ἔγκαιρη ἀνανέωση τῆς συνδρομῆς εἶναι τὸ πρώτιστον χρέος τοῦ καλοῦ συνδρομητοῦ.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΠΩΣ ΘΑ ΠΕΡΑΣΕΤΕ ΠΙΟ ΕΥΧΑΡΙΣΤΑ ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ ΣΑΣ;

Εἶναι ἁπλούστατο: Θὰ προμηθευθῆτε ὅσους περισσότερους μπορεῖτε

ΤΟΜΟΥΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ,,

καὶ θὰ τοὺς πάρετε μαζί σας στὸ ταξίδι, στὴν ἐξοχή, ὅπου θὰ πᾶτε, — ἀλλὰ κι' ὅπου θὰ μείνετε, — γιὰ νὰ περάσετε τὶς Διακοπές.

Κι' ἕνας μόνος Τόμος τῆς Β' Περιόδου ἀρκεῖ, μὲ τὶς 400 του σελίδες, μὲ τὰ τρία ἢ τέσσερα μυθιστορήματά του καὶ μὲ τὰ τόσα ἄλλα ποὺ περιέχει.

Τιμοκατάλογος δημοσιεύεται στὰ φυλλάδια συχνά. Συμβουλευθῆτε τον καὶ κάμετε ἐγκαίρως τὴν προμήθειά σας, ἂν θέλετε νὰ περάσετε

ΤΟ ΠΙΟ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ!

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 24ου Διαγωνισμοῦ. Τοῦ φυλλαδίου τοῦ τοῦ αἱ λύσεις εἶναι δεκταὶ μέχρι τῆς 17 Ὀκτωβρίου.

548. Λεξίγριφος

Θέλεις ἥρωα τρανὸ
Στὴ στιγμὴ νὰ φανερώσῃς;
Φτάνει βεβαιωτικὸ
Μὲ τοῦ Αἰγαίου νησὶ νὰ ἑνώσῃς.

Ξενιτεμένο Ἠπειρωτάκι

549. Παιγνιώδης Λεξίγριφος

Σκοτάδι εἶναι τὸ πρῶτο μου,
Τὸ δεύτερο ἡ διχόνοια,
Καὶ τἄλλο μου φωτίζει,
Μὰ ὅλα χωρὶς οὐρές!..
Καὶ τ' ὅλο μου, νυχτόβιο,
Ναρκώνεται στὰ χιόνια
Καὶ πιὰ δὲν φτερουγίζει,
Ὡς τὶς καλοκαιριές.

Μιμόζα

550. Στοιχειόγριφος-Μεταγραμματισμός

Σιχαμένο ἐρπετό!
Μὰ τοῦ ἀλλάζω τὸ κεφάλι
Καὶ τοῦ κόβω τὸ λαιμό,
Καὶ νά, βλέπω νὰ προβάλλῃ
Ἕνα ὄργανο γλυκό.

Μικρομέγαλη

551. Αἴνιγμα

Οὔτε Ρωμιὸς τὸ ἀρσενικό,
Μὰ οὔτε καὶ Τοῦρκος εἶναι...
Καὶ νόμισμα τὸ οὐδέτερο,
Ξένο καὶ τοῦτο—κρίνε!

Ρασπουτίν

552. Τρίγωνον

* * * * * * * = Τρόπος, σύστημα
* * * * * * = Συνεισφορὰ
* * * * * = Νῆσος Αἰγαίου
* * * * = Ζῶον φορτηγὸν
* * * = Προστακτικὴ
* * = Ἀντωνυμία
* = Σύμφωνον

Καὶ καθέτως τὰ ἴδια.

Ὀδυσσεὺς

553. Κρυπτογραφικὸν

1234567889=Σοφός.
26786 =Ἐπίρρημα τόπου.
357486 =Μέταλλον πολύτιμ.
467454 =Χώρα τῆς Ἀσίας.
5149 =Θεὸς Αἰγύπτιος.
653789 =Ἀρωματικόν.
75375689 =Ἀρχ. βασιλεύς.
8995 =Ὄρος.
914689 =Πτηνόν.

Ἐμμ. Π. Κασιμάτης

554. Ποικίλη Ἀκροστιχὶς

Τὸ πρῶτον γράμμα τῆς πρώτης τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων, τὸ δεύτερον τῆς δευτέρας, τὸ τρίτον τῆς τρίτης καὶ καθεξῆς, σχηματίζουν ἀρχαῖον τραγικὸν βασιλέα.

1, Ποταμὸς τῆς Γερμανίας· 2, Στρατηγὸς Ἀθηναῖος· 3, Μία τῶν Δωδεκανήσων· 4, Βαλκανικὴ πρωτεύουσα· 5, Ὄρος τῆς Ἑλλάδος περίφημον· 6, Χώρα τῆς Ἑλλάδος· 7, Ὁμηρικὸς βασιλεύς· 8, Ἀρχαῖος θεός.

Κων. Ι. Παπαχρυσάνθου

555. Μικτόν.

μλν - ας

Μικρὸς Καλλιτέχνης

556. Γρῖφος

Μ' ἐρώτησαν γιατὶ δὲν βγαίνω ἔξω καὶ ἀπήντησα:

ας ας
ας ας
— Τί; τί; ας ας ας θ' 1, 1.
ας ας
ας ας

Μακκὰ

Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς

557-559. Ciréma-Rébus

1.—Βενετία, αὕτη, ὀστοῦν.

2.—Μαλακός, μωρός, κλίνη, φωλεά.

3.—Κλεῖς, χειρίς, ὕδωρ.

Τρεῖς πολιτικοὶ ἄνδρες

Πόνου Δάκρυ

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκησ. τοῦ φύλ. 22

332 Ἄριστα (Ἄρης, τά.)—333. Ἴρις-ἔρις-ρίς. — 334. Μόνη-Μονή. — 335. Τὸ καρφί.

336. Τ
Ρ Ι Σ
Τ Ι Τ Ο Σ
Α Ρ Β Α Κ Η Σ
Α Κ Α Ρ Ν Α Ν Ι Α

337. ΣΑΟΥΛ (αὐλός, οὖλος, ὕαλος, λύσσα). —338 Καπέλο (ΜαρίΚΑ, ΠΕΛΟπίδα...). — 339. ΧΡΟΝΟΥ ΦΕΙΔΟΥ (ΧΡΟνιος, ΝΟΥμᾶς, ΦΕΙδίας, ΔΟΥναβις.)— 340-344. Ὀμνύω, μηνύω, μένω, ὑμνῶ, ἀμύνω. — 345. *Ἡ ἐπιμελήτρια ἐπιβλέπει τὰς μαθητρίας* (Ἰ ἐπὶ μέλι τρία ἐπὶ βλ ἐπὶ τ' ὅσμα θῆ τρία ς.)

ΟΙ ΑΛΛΑΣΣΟΝΤΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΝ

συνδρομηταὶ παρακαλοῦνται νὰ δηλώνουν ἀμέσως τὴν νέαν των διεύθυνσιν εἰς τὸ γραφεῖον μας ἀποστέλλοντες καὶ δραχμ. 5 διὰ τὴν ἐκτύπωσιν τῆς νέας ταινίας. Ἄλλως δὲν εὐθυνόμεθα διὰ τὴν ἀπώλειαν τῶν φυλλαδίων των.

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἁπλὰ στοιχεῖα δρ. 5 τὸ ἐλάχιστον τίμημα. Πέραν τῶν 10 λέξεων 50 λεπτὰ ἡ λέξις, μὲ παχεῖα δὲ στοιχεῖα λεπτὰ 70 καὶ μὲ κεφαλαῖα δρ. 1.

Ὁ χωριστὸς στίχος δρ. 3.

Ἡ προπληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

(ΚΘ' — 741)

Ἐπειδὴ ἡ (ΚΘ'—365) ἐδημοσιεύθη ἀργά, ὁ Διαγωνισμὸς παρατείνεται ἕνα μῆνα. Ἀπαντήσεις, ἀλληλογραφίαν καὶ Μ. Μυστικὰ στείλατε πλέον: Ἀχιλλέα Χατζησάββα, Ζαγοράν. **Ἱερμερὸς**

(ΚΘ' — 742)

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟΚΑΛΥΨΕΩΝ. Μάτ Γρέη = Κωνσταντινίδης, Παμπάνρα, Νησιωτοπούλα=Ἀδελφαὶ Λανίτου, Ἀνακρέων = Φιλίππου, Τζίνα=Ῥοδοπανάκη, Ρηγολέτος =Ῥόμπος, ΓειάΣΑΣ=Βενετάκης, Μποῦμ= Βεκρῆς, Μεγαλοσχολίτης = Μαυρουδῆς Ρακέτα=Κακογιάννη. Ἀούαουα!!!

Ἀποκαλύψεων: **Ἕκτωρ**

(ΚΘ' — 743)

Ἀστρε Ῥοδοφέγγη, ἔστειλα· περιμένω. **Λευκὴ Μαρκησία**

(ΚΘ' — 744)

Μπαίνοντας στὸ Διαπλασόκοσμο χαιρετῶ ὅλους ἐς, ἀλληλογραφῶ. Δ/σις: Κωνσταντίνου Δαρδούφαν (διὰ Κένταυρον), Καλαμιώτου 16, Ἀθῆναι. **ΚΕΝΤΑΥΡΟΣ**

(ΚΘ' — 745)

Ἐξόλου, γιὰ νὰ χάνουμε μιὰ ἀνάμνηση τῆς ἀγαπημένης μας φίλης, ποὺ πέταξε ἀπὸ οὐράνια, ἀφίνοντας πρόωρα τὸν μάταιο αὐτὸ κόσμο, θέλετε ν' ἀλληλογραφήσουμε; Δ/σις: (ΚΘ'—10).

Κούκλα τοῦ Χωριοῦ

(ΚΘ' — 746)

Πολυαγαπημένη μας Παρηγοριὰ τῆς Μάννας στὴ γιορτούλα Σου δέξου ὁλόθερμες εὐχούλες καὶ φιλιά.

Ἑλληνοπουλο, Μιτσουκὸ

(ΚΘ' — 747)

ΕΠΑΝΟΔΟΣ

Ἀρτι ἐπανελθὼν ἐκ τοῦ ἀνά τὰς Εὐρώπας, Ἀσίας, Ἀφρικῆς, Ἀμερικῆς καὶ Ὠκεανίας ταξιδίου μου, στέλνω σ' ὅλους, ἀκόμα καὶ στὸν Κολοκυθόσπορο καὶ Ψυχολόγους, ἕνα χαιρετισμὸ ἀπ' τὰ ἄδυτα τῶν ἀδύτων τῆς καρδιᾶς μου... Καὶ τί δὲν εἶδα ἐκεῖ πέρα! Φτωχὸ τόπο, τζάνουμ, αὐτὸ τὸ Ἑλλόντια... Ὅσοι τελευταίως, πρόφεραν τ' ὄνομά μου, στὰ ταπεινά των χείλη, ἂς ἑτοιμασθοῦν νὰ πεθάνουν. Κατεδέχθηκε νὰ τοὺς γλυκώσῃ ἀπ' τὴ μάτσιγη αὐτὴ ζωὴ ὁ **ΓΟΡΔΙΟΣ ΔΕΣΜΟΣ**

Υ. Γ. Τετραδιάκια ἐξακολουθῶ νὰ ἀντιλλάσσω.

(ΚΘ' — 748)

Ἑλληνικὴ Ψυχή, στὴ γιορτούλα σου δέξου ἕνα μπουκετάκι εὐχὲς πεφωμένες μὲ τὴν ἀγάπη τῆς! **Γαλάτειάς σου**

(ΚΘ' — 749)

Λαγωνικέ, σ' εὐχαριστῶ ποὺ μὲ θυμᾶσαι πάντα. Τὸ κυνήγι ἤρχισε. Δὲν μοῦ εὔχεσαι καλὴ ἐπιτυχία; Συγχαρητήρια γιὰ τὰ ἄριστα. **Πέτρος Ριονσαὶ**

(ΚΘ' — 750)

Διαπλασόκοσμε, μὴν ξεχνᾶτε τὸν Διαγωνισμόν μου (ΚΘ'—649). Περιμένω ἀπ' ὅλους ἐς. **Τριπκαλινός**

(ΚΘ' — 751)

Κολοκυθοσπορος = ΑΝΑΓΝΟΣΤΟΠΟΥΛΟΣ. Ἐνδέχεται κάποτε, hommes du monde νὰ τὴν παθαίνουν ἀπὸ κλασσικοὺς Διογένηδες... **ΓΟΡΔΙΟΣ ΔΕΣΜΟΣ**

(ΚΘ' — 752)

Ο «Πανζουρλισμὸς» εὔχεται στὴν ἀγαπητή του Νισσέτα χρόνια πολλὰ στὴ γιορτούλα της.

(ΚΘ' — 753)

Πεισματάρα, μὲ γνωρίζεις; ἐγὼ σὲ γνωρίζω· αὐτὸ ἔλειπε δά! **Ἐγγλεζίτσα**

Τύποις ΣΕΡΓΙΔΑΟΥ, Γεωργίου Σταύρου 10, Ἀθῆναι